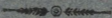


ცისკარი

1858

საგუბერნიის წიგნი შეთუ.

რედაქციისათვის



ტფილისი.

ქუჩისულისის ცემოგრაფიაში



ლოქსები:

დაწაღისადმი თ. გ. მანბუღიანისა.

შავთყადას. თ. წ. შ. ე.

ჟუკანასკნელი ბრძოლა. მისივე.

ფოთოლა მისივე.

მეზობლობის დროს. მისივე.

დახინთ. ჯ. ბერივეისა.

პროზა:

ჯინჯუა. ი. ე.

უბის საათის შემოღება. მისივე.

მსწავლა ჭკელოვნება.

მოლაუბისადმი. მ. ბერიძისა.

(სხუა ჭსხუა ანბაჳი ნახ. შვალე გვერდზედ.)

ი ა რ ა ლ ი ს ა - დ შ ი .

საქართველოს
19486

ჩემო იარაღი! ნეცავი ოდეს
ღობინით აღვსილნი ვ...სხდეთ ველს მწკანეს.

ჩქსნებურათა,
ძველებურათა
ვსვამდეთ, ვიძახდეთ:
იარი, იარაღი!....

ღვინის მწკაღი შიშინით
ცეცხლოზედან დასტრიაღებდეს;
ყბოხვა დამტვზარი მის სუნით
შადასა განგვიღვიძებდეს!....

ახურის ღვინით აღვსილი
აზაროვეშაჲ გელთ ვკვებურას,
მოთაღი, თევზი, მწკანილი
ავგიჭრეღებდეს წინ სუფრას.

ცა მშუსნიერი, ცა მძობლიური,
მარად ბრწყინვალოჲ ზე დაგვანაიღეს,
ვანცხვლებურთა ღვინის-გან შუბლოთა

კოფრის ნიაჲი განგვიგრიღებდეს.

შენ მოძითხრობდე, მე ყრმა ვისმენდე,
გამოუცდელი მოხუცებულსა:

თუ ვითა ვძირნი ნამდვილი ივერნი,
ბრძოდენ, მსცხოვრებდენ, დროსა წარსულსა.

გაა მას მტერსა, ვის ანუ ვლოდენი,
ანუ ცყეთ სიღრმე არ დაჰზარვიდენ;
ვითა შურდულენი, მტრედს შავარდენი,
მიესეოდენ ზე შემყსრვიდენ.

დაუნატრი მათ, ვინც თუსი სილოცხოე
თუსსა მამულსა შემსწირავს მსხვერპლად;
დაუნატრი დროთა, როს აქვდათ ცრუობა
მამულისადმი გულს აღბეჭდილად;

როს ერთგულება, სარწმუნოება

• ივერთ თუსებად შეადგინებდენ,

ოდესცა ბრძოლა ზე მამაცობა

მისსა საჯელსა განადიდებდენ.

ვისმენდე თუ ვითა დღესასწაულსა

შექცევით, ღხინით მოწოდებულნი;

ჭბუკნი ცხენზედ ყაზახსა ვრცელსა

ცუროვად დარახტულ ზე დავაშმულნი,

ვითა აღვა რგულნი ცხენზედ უძრავად

ესრედ მოჰქრიან ვითა ნიაჲი,

ჰკრეს ნაღარასა განიყვნენ ორად,

აჲა საამო სჩანს სნახავი.

ცხნთა თქრიალი, მუხთა ცრიალი,
 ჯარითი სრიალი, ყურთ-მაჯთი ბრიალი;
 უზანგთა ცემა, ცხნთაგან ხლოცომა,
 კვდიად შეტომა ჭ სძალით სრიალი,
 ზოგი არწივსა ზეცას ფრინავსა
 ისრითა მკვეთრით განუბოხს გუელსა;
 ზოგი თოვითა, მარჯვედ სროლითა
 ქვითგან გადადებს თასს ნიშნად ღემუელსა.
 ამ გაუკაცობრივს შექცევას იგი,
 სიამით მარად უმშურდა შორით,
 ვისცა წერა დიდება სახეს,
 ვინცა აღარ არს, ვისთვისც ვსტერიით!...

.....

მაგრამ ამით ჩემო იარაღი,
 არს ჩემი ნატვრა ჭ ჩემი როცვა:
 სად აზაროქმა, სად არს მწვანელი,
 ღვინის წილ კვასი, მზისა წილ ყინვა.
 გარდმოხვეწილძან ჩრდილსა წყუდადსა
 სადღა ახალითა და მშობლიურთა,
 მენ ხარ პეტერბურღს, მე ნოვოროდსა,
 გარეთი მკლავს ყინვა ჭ შინ ყუბარს!...
 გუელს ეწუხების რა აგონდების
 დღენი წარსულნი ნეტარებისა,
 მარამ მოთქმითა წყუქმ ვსემის



მე ჭმუნვა მითღა შემცირდებისა!....

თ. გრიგოლუ ორბელიანი.

1834 წელსა. —

ქ. ნოვოროსიის.

შ ა გ - თ ვ ა ლ ა ს .

(ბუნდელიტოვიდაში)

ანა ღამაზო, უბნალოდ სცდილოხს
 ეგ შენი ენა, რომ დამაწმუნოს,
 ვითომც მობილხან შენ რუსთ მხანესა,
 ციკსა ნისლიანს ჩნდილოს ჭაენსა!
 ანა; ანა მწამს მოწინდგან ხითმე
 მოტაცებულხან ძალითა წითმე:
 ან ხან ვანსკვლაჳი აღმოსაჳლისა,
 მე ან უგაგილი ცხელის მანდგანისა!
 ეგ შაკნი თგაღნი ცეცხლები მკნოლოჳანნი,
 მე შაკნი თმანი ხუჭუჭად რთულნი;
 დამიტკიცებენ შაკი შკენებას:
 ქანთველთ მამულის შენსა შკლობას!
 მე ვცემ ტანი ნაგებნი მკხევი,
 ამაჳი სახე ნაწნაწად მქცევი

სწული სიტოცხლის გამოძეგველი;
 რუ თუ ანა ხან ამა ქვეყნელი?
 განა და ჭეღამ ბნოლებნივ მკედსა,
 საამო სუწნელთ აღმომკველსა;
 რომელიც ჰუ-ნავს შემძლესა გულსა
 საუკანულისა გძნობით აღგსილსა!
 ახლაჲ მიუჩქდი ხან შენ ნამდვილი:
 ცხელის ბუნებას — აზნის შუღი!

თ. რ. შ. ე.

1850 წელსა-ნოემბრის 22-სა. ქ. გომი.

ყუანასუნელი ბრძოლა.

(კალტოვიდამ.)

მე ზედ სასტოკი ქანი დაშქროდა,
 ქუჩალი ცაში სჭებდა გრგვინაჲდა;
 მძაფრი სიტაკე გულს მითითოლებდა,
 ზ სუსტი ჭკუა შიშით მიკნთოდა.
 მე ან შეუდრეკი ამა ტანჯვასა,
 ამაყად ვდგვი ბნოლისა ველსა,
 მე შთავიმ-რხე სულში სუნგელი,
 გულშია სამხრე სხეულში ძალი.
 დაა სიტოცხლე, და ანს სიკვდილი!

მოდი წაღ მოხკად — ჰქმენ საწადელა!
 დიდი ხანაა ზესთაბუნებას
 მაგნდობიკაცტა იმისა ნებას.
 შე ან მაქუს იჭვი ამ სასოების,
 ეს ანს საკსება ჩემის სიღოცხდის;
 საუკუნოდ ანს მუნ განსკვნება,
 მუნ მუუდროება ზე ნეჭარება!
 მუნ ნუ მაშინებ უბედურებით,
 ნუ მიწოდ ბუდო ამაუოვნებით!
 — შე შხათა კდგეკან ბნძილის მინდოანსა,
 მაგნამ ვენ დასტემ გუღ უშიწანსა,
 ჩემ სულში ანის ძლიერი ძალი,
 გულში კვალად მაქუს მხურვალე ალი;
 ჯვანცმის ქვეშ ანის ჩემი საფლავი,
 ზე ჯვანისა მაქუს შე სიუვანუღი!

თ. რ. შ. ე.

1849 წელსა. ფებერვლის 28-სა. ს. კ.

ფ. თ. თ. ღ. ი. .

(უუკოვსკიდაშ.)

მეგობრის ჰნტოდამ მოწოდებუღო,
 მითხან ფოთოღო, დარბლებუღო

საით მიჰყვინა?... საწყალობელი!
 «მეც თუთ ან ვიცო, შეშინალებელი»
 «ქანძან მოგლიჯა მშობელი მუსა,
 «იმა დროიდგან მე შემაწახა;
 «შეშთხვევითა ვან მოტაცებული
 «რე სოფლისაგან ატინებულნი;
 «მივყვინაჲ მუნით სადაც უოგელნი,
 «ბუნებას ნებით ამ სოფლიენნი,
 «სად მიილტვიან დაუნის უოთოდნი,
 «რე ანუ ნახნი ვანდის ფუნცელინი.»

თ. რ. შ. ე.

1849 წელსა. ნოემბრის 1-სა. ს. კ.

პეროზობილობის დროს.

ბასლო ხანჯალო! ჩემიან ღესულო
 შტრისა გულსა, შენ გამბასკნულო!
 ფანანგულთა თოფო, ჩემო შექმნულო,
 ნადინთა, მხეტთა, შენ გამმუსკნულო.

შენ, ჩემო ცხენო! ენთგულად მქცეო,
 გაჭინებაში მკვინცბლად გამქცეო;
 მოდით მომძანთეთ თქუნიანსა მაცროანსა
 რე განმანინეთ მაცრომობასა!

თ. რ. შ. ე.

1848 წელსა. ივნისის 1-სა. ს. კ.

ლ ხ ი ნ ი .

კელთა მიზუნია შე აზანდუეის
 კახუნიის დვინით — წითლითა მუდუნი:
 ეს ანის ძმანო ანძიუთა ფეშა,
 ეშხით ადვსილი ზედან დაჟიდენი!

ოდეს უოკელთუხ წითლას კახუნიით
 ადვსილი აგრე შე კელთა მიზუნას,
 თხუნი ზ სეკდა გულის აღმუნიით
 განჰვლიჯოს იმან, ზინტ მუნ შეჰესნიას.

დოს ცრფიალება იემს წინ დოკვითა,
 წინ წანძომიდეგეს ზით საუკანელი,
 მაშინ გადაჰჰკანა თუნდ თაჰს მტენ ქუთა
 ზ ან შეჰიქნა დაუხანელი! —

გშხი ღაჰდუნიო ენთათ შენთანა,
 ზ ალაჰენდი უმდგნა მეორეს,
 თუნდ მიძიწოდონ მაშინ ბძმენთანა
 ანჯის ზხადოდე მოთანასწოდეს!

მეჰგანხან იემო შენ აზანდუეის,
 ოდეს დაგტქენი ცრფიმაღ საჰესეს;
 შენმან შეგნებაში აწ მანუგეშა,
 ან დაგვიწუო, გუფრავ შენსა მშეს! —

აჰა მოუგასთ (*) ესაჩადვეშა,
 შენც წაიკითხე ზედ და მსწუწია!
 ჩანგსა ჩამოშკად შენებუათა
 ტყაალისა ხმითა შენც დაძვექეა.

დ. ბერივეი.

(*) მოუგასად მსახავს კეძესელბეს.

მ ინ ე რ ვ ა .

ათას სამას ოთხმოცდა თექვსმეტსა წელსა, ქლოწენციის ქალაქში იყო უსაშინელები ჭინი, თითქმის მეოთხედი ნაწილი ხალხისა ან გადაწვენი იმ საშინელს სწეულებასა, რომელსა დროშადა მოხუდა შემდგომი იშვიათი ანბავი.

სენი ესე მოქმედებდა ქლოწენციის ქალაქში წამდენსამე წელიწადს: ბენები, თუ მდუღალები, ყოველი ერთბამ იტვირთებდენ ჯვრებსა ზ დადიონენ გულმხუნვალეს ღოცვითა ქურებსი, განქაწვებისათვს სწეულებასა. ანცა დაწუნანდებოდენ, ანცა იფაფებოდენ; ყოველგან მიიღებდენ დიდითა მონაწილეობითა ზ ნატვივითა, ყოველგან დახუდებოდათ უხვად სასმელასაჭმელი, იმა საწდნითთა კაცთა.

ამისათვს მოგატონეთ ყოველი ესე, საყვანელნო წამკითხველნო, რომ მსუანს ერთის იშვიათის შემსხვეკის მზობა, რომელიცა დამოკიდებულა.

ქალ-ყმისა სიყვარულზე, იმ გვან ქალზე, რომ-
ლისათვისაც სწულიად მცხოვრებნი ქლორენციის
ქალაქისანი, გიჟდებოდნენ მეტეს სიღამზაი.

სადგომი მშვენიერის ქალის მამსა, ჰქონდა
უზარკელეს ქუჩაში. ქალიცა იღვა თავის მშობულ-
თან ზე პნათესებოდა მშვენიერსა ნანგებსა; საკჳაო
ანის ქალის სიღამაზეჲ დაზანაკი, ახლა ვსთქვათ
თუ რომელსა უმაწვლსა კაცსა აქუნდა სიყვარული
ზე რომლისა გული იყო შესსკუთალული ქალის
ემხითა. უმაწვლსა კაცსა ერქვა ანტონიო, ესე ან-
ტონიო მართელი ოთხი წელიწადი დასდევდა ჯინ-
უქვასა, აიტანდა წამდენტამე კაცთაგან საყვარულსა,
სიჭკერესა ზე სხებასა. წამდუნჯუკ მსახოვა მშვე-
ნიერის მამსა ნებასდართვა ცოლად თხოვნისა,
მანამ თანხმად ანა ხდებოდა, წამდუნჯუკ უნდოდა
მეცა თავისი ქალი დიდის კაცისათვის ზე ამას განდა
მდიდარისათვის. ბუკის აქაიქ მებნაში ბოლოს
დროს მასცა ერის მდიდარს, რომელსაცა ერქვა
ფრანჩისკო ზე რომელსაცა მართელნი ქალაქის მცხო-
ვრებნი დიდსა მტრესა მსცემდნენ. ქმარსა დიდად
უყვარდა თავისა ახალგაზრდა ცოლი, მანამ ჯინუქ-
ვას ან უყვარდა. — ანტონიო უოველსაჲ ამას
ხედავდა ზე წასკვრკულია ცუცხლი ვდებოდა გულსა,
ამასთანავე ხედავდა, რომ საუკუნოდ მოშორდა
თავისს სტრჯუოს.

ნათქვამი ანის, სიყვარული ჰქონდაცა, ანა-
ოდეს თავის თავს ან უდაჯატებსო. ანტონიო ფი-
ცით იტყოდა: თავის დეჲში ცოლს ან შევართამო,

წადგინებდა მეტად ახიკებათ უუკანდა ჯინეკა, ანცა
 ვას შეკრუვადეს, იმას შეძგომათ.

იმი დროში ჭინი უუკო ზე უუკო სშიდდებო-
 და. მშენიერი ჯინეკა შეიქნა ავათ, ანა ჭინით,
 ანამედ სხუა სხუელებათ. სენი ემატებოდა ქაფსა
 ზე შეძგომის იმი ძდგომადეობას მიახწივა, რომ
 გულის შეუწუხდა ზე კუდაწისავით შეიქნა, წადგანც
 მეტად სუსტის სხუელის მქონებელიც იყო. ყოველთა
 იმას მონათესავეთა ევონათ რომ მოკუდაო, თუძცა
 ბევრნი წამილები ასხეს შინში, თუძცა ასუნებინებდენ
 სასუნელებსა, თუძცა აგლეჯდენ ჯავიწებსა, შინც
 მაჯა. თუ გული ადაკ უცემდა, სწორედ განდაწ-
 ვებატეს, რომ მოკუდაო. იწუეს დიდი ტიწილია,
 თაჰში ცემა, ყოველთა ქადაქის მცხოვრებთა შეიტ-
 ვეს ეს ანბავი ზე ყოველნი დიდათა ჰსწუხდენ.
 დასასწულს მოუძზადეს კუბო, ყოველივე ნიგო
 დამანკასა ზე გაიტანეს ქადაქის გარეთ ეკვლესიაში,
 სადაცა დასდგეს აკლდამაში, თავიანთ ჩუწულებისა-
 მებ.

ნა რამანკის მშენიერი ჯინეკა, მცხოვნი
 დიდათა ჰსწუხდენ, უკელაზე ურეტესათა ჰსწუხდა
 საწუალი ანტონაო, რომელიცა ყოველდღეს გაიკ-
 ლიდა იმას სადგომისაკენ ზე ცხანესა ცქემლსა
 ანსთხვვდა: ნა მობჭუნდებოდა შინა იტყოდა: ჩემი
 ცხოვრება ნადა ცხოვრებაა, ის ანა ჰსწობს მეც
 ჩემს ჯინეკასთან მოკვედო. აჲ ნასა ნაშნავს
 ჭეშმარიტა სიკვანთა.

ახლა დაჰუბჭუნდეთ ისევ ჯინეკასა, რომელიცა

დაუტყვეპს საუღაგში^მ წომილასათხს'ცა ჰგონებდენ
 მოკვდაო. თნოდუ დღას, შედეგომ ღამანსუას
 სუღა ისევე დაუბჭუნდა უოველთაგან დატყვებულსა
 ქაღსა. ჯინუქამ მანინათვე შეიტყო თავისი თავის
 მდებარეობა ზ მდუდრის ცრუს'ლით იტყოდა: უკე-
 თუ მივედი შინსა, უთუოთ მოკვდებიო, ისევე მსჯობს
 გუღაი მუკიმიგროკო! ეს დრო იყო დაშე. თონ-
 მუტის დღას მოკვანე მნათობდა ცის სიგანცურე ზ
 იმის შუქი შეგანდებოდა ეკვლეისაში ფანჯარაში ზ
 დაეცესოდა საუღაგზედ, სადაც იწე უიქდოღ მშვე-
 ხიერი. გაახილა თკაღუბა, შანამ დახ ნახვდა,
 დადგანც სუღარაში იუ გ ხეუღა.

საწყულმა ქაღმა მოხმანა უოველივე წაც შეემ-
 ლო დონას-მიება, აკლდა მადგან ამოხუღასათხს.
 მანველად იწეო უგარდღი, მანამ გინ უშველიდა,
 ქაღაქათგან განმორებულს ალაგს, ამისთანას დაშე-
 ში ზ ამ დროს. და ნახა რომ ამოდ იხახდა,
 შედეგომის იტყოდა: თუ წომ ჯერ^მ მკვდა^მ
 არა ვარ. აქ მანც ან მოკვდები, ამისთანას საშო-
 ნელს ალაგს წაც უნდა იუოსო, იმედი მაქქს დუბო-
 სტან, რომ განმანთავისუფლოსო.

ამ დროს გაიხია სუღარა, გადიგლიჯა კუბოს
 თავი, ამოცოცდა წაც ძაღი მოსდევდა აკლდა მად-
 გან ზ და ამოვიდა შევიდა იმ ფანჯარასთ. ხ. საი-
 დგანცა შემოდიოდა შუქი მოკვანსა. აქაიქ მუბ-
 ლაში იხილა კარე. რომელზედაც ადიან ეკვლეისის
 მომხმელენა ზ ანთებენ სამთელსა. მიიღვა ფანჯარ-
 დასთან, ავიდა ხედ ზ და გამოყო თავი ცანყო,

გადმოეშო ძანს. დასაკვკველია დასურტუხუს
 ქალს გუული შეუწუხდებოდა ვანკველად, შეძღვომს
 და გონს მოვიდა, წამოდგა ზე წუნადიდ გისწიკა
 თავის სახლისაკენ. გზაზედ კანკალეებდა სიცილით,
 მანამ დას იქმოდა. და მივიდა თავის სახლში, დაც
 ძალი მოსდევდა დააწახუნა კანები, ამ დროს ფუნან-
 ჩისკო იჯდა ოთახში, ჰსტიწოდდა იმას, რომელსაც
 მოაკვლდა ახლოს ხანს ზე და გაიგო კანების დაწა-
 ხუნების ხმა, მივიდა ზე შეუძახა: ვინ აწის, ვინ
 აწახუნებსო? შე ვან შენი ჯინეკვა! განა ხმაზე
 ვეკ მცნობო? მიუგო ქალმა სამწუხადოს სიით.
 ფუნანჩისკომ თუთ ნახა, რომოდც დაძახეს თავისი
 ცოლი ზე დასაკვკველია ახლა დიდად შეშინდებოდა
 და გაიგო ხმა კვდწასა. კაცმა დაიწუნა ვანკვკადი
 ზე ჰსთქვა: განისვენე მანთაღთა შონის ახლად გა-
 დდაცვალებულთ ჯინეკვამ ზე ხვალ ადრე წავალ
 ვეკლესიაში ზე გავინგინებო.

აჲ, ამ სახით იყო დაცეკებული უბედური ქალი
 თავის ქმინსაგან; ჯუქეთ იწყო ტინილი ზე იტეო-
 და: ახლა და ვჭქნა, ვის მიკმანთო ზე სად წავიდე,
 სიანუელიც ადან, შემიძლიანო! ეტყობა განგებასა
 სუქს ჩემი სიკუდილი ამაღამო. დაიწყო ჯინეკვამ
 სიანუელი ზე მივიდა სამშობლოსას, სადაცა მამა
 ჯუქეთ აწ შესულიყო შინა, ამისათვის დააწახუნა
 კანები ოთახისა, სადაცა იჯდა მშობელი, მოჰსთქმინდა,
 იკონებდა ქალსა ზე ტინოდდა, მანამ და ხმა შემო-
 ესმა დააწახუნებისა, ხმა გაკმიტა, ვანჯადან გადო
 ზე იზახდა: ვინა ხან? ზე ვინ აწახუნებსო? ჯინეკვამ

განკადის ხმით ზე ვნაველით მიუგო: მე ვაჩ დუდა-
 ჯან, ვაჩი გამიღუო. დედამ გაოცებულმა მიაკეტა
 უცურ ფანჯარა ზე ჰსოქვა: „გნახევე ახრამის
 წაადსა, სულო ქალისა ჩემისა ჯანუკვანათუო.“ ჯან-
 ენვა ვი ცხადეს ცრემლით, და ვსეც ნახა, იტყოდა:
 დასათუხ დავიბადე, ამ დღისათუხ, რომ უოყუდრა მე
 მატეკებერო! დიერთო ჩემო, იესო ქრისტეო, მუო
 მდუთისათ, შემიწყადე მე ცოდვილი, ნუ დამადგებ
 შენცა დუთისამოთხელო ქალწულთ, ნუგეშინის მტე-
 ძელთ უოყელთა ჩემებ დაგდებულთათ! ჰსჩანს
 განწინული ვაჩ ზე ისევე იმალაგს უნდა დავირჯა,
 საიდგანაც ამოყუდიო!

ცინილით მივიდა კიდევ ბაძსთან, რომლისა-
 განც მიიღო ისევე ხასუხა. ვის შეუძლიან თვალწინ
 წაქმოდგინოს საშინელება ქალისა, რომელიცა
 შინად შეიწუხებულა აქა-იქ სცვივეში, წადგანც
 თვალმანის თვე იუო, დაეხეტებოდა; ამ შეწუხებაში
 უცებ მოიგონა თავისა ადრინდელი სიყვანული
 ანცონათ, იფაქნა, მოდი ერთი იქაც მივალ, გამო-
 ჯცდი ადრინდელივე სიყვანული აქეს თუ ანათ ზე
 გასწივა სადგომისაკენ, იმედი მაინც კიდევ ეძლე-
 თდა. დასასწულს შუადამის შეეჩქე საათზე მიადგა
 ანცონათს კანებსა ჯანუკვა, რომელიცა ანახუნებდა
 ზე თან მუხლებს ეკცებოდა, ცალკე დადალულთბი-
 სს, ცალკე სიცვიისა, ცალკე სიმშოილსა გამო-
 ანცონათ იჯდა გულ-რათხრობილი ზე საშინლად
 მუხსანე, რომოცც ზევითა ვსთქუო თავის თთახში,
 ის უაცხლავ ადგა, გაადო ფანჯარა ზე გარმოსძასა:

ვინა ხან? ვინ აწახუნებს ამ ღმერთს? 'მე ვაძ
 ჯანგვა... დეობის გულისათვის ნუ დაძაბულებს ვეწეთ,
 როგორცაა ცხად დაძაბულებს ყოველთა მონათესავეთა
 ჩემთათვის!...

ანტონიომ ვიცილავდა შეატყუო ხმა, თუცა ჯინგ-
 ვას ძველად ხმა წასდოდა. მეტისა სიხანუდით
 ვედაა გაიგონა: კანებთან ჯი ვედაა მოვიდა, რომ
 გაეღო რე გამოხსულიყო, ფანჯრიდან ძინს გადმო-
 ჯანდა, მაკადა რე წა თვალა კანგად დააკუნდა
 დაგანც გათქნებდა იყო, იცნა რომ ნამდვილად
 ჯინგვა იყო. დაუფიქრა მოახლეს, რომეღმაცა
 გამიანთო სამთელი, მოჰკადა ველი საუვანულისა რე
 შეიყვანა შინა. მუჰხარე ანტონიომ, ნახა წა რომ
 ტანი საუვანულისა ეშვავსებოდა ყინულსა, უბა-
 ნა მოსამსახურეთა, დანთებინა ბუხანი, ქალი და-
 აწვინა ცუდილად ქვეშევრები, დახუნა სახნები რე თვ-
 თონაც მოუფლა გვერდსა.

ყოველსა ქალის მოძრაობას ანტონიო უყურობ-
 და ყუწადღებთ რე გულისტყინველად, ფაქრობდა:
 ნეტან კანგა შეიქნება თუ ანაო, მაკამ უჩეტვისი
 ცეცხლის მოღება ის იქნება, რომ განთავისუფლდეს
 ისივე ზატონმა წამანთვას რე მოვაკლდე მშენიან-
 სათ.

ნახევან საათს ჯინგვა ვეწ მოეგო გონსა, შე-
 დგომ წა ცოტად დასთბა, საბანი გაწდაიწვა,
 ამოიღო ველი რე თვალეი გაახილა. შესამდებელი
 ან ანის გონებაში გამოხსება, თუ როგონსა მხი-
 ანულებასა მიეცა ანტონიომ რე როგონი ბედნიერი

იყო, წოდესაც უთხდა ქალსა: უმშვენიერესო, სათა-
 ყვანებელსო ჯინეზა, ჩემო სიხარულსო, ჩემო ბედ-
 ნიერებასო, ნუნაგისგან ნუ იშაშვი, მე შევამთკლებ
 ყოველსავე შენს სიტანჯველსა, მამბმანე წაც კი
 გნებავს ღ ყოველივე ბეძმანებისაძებნ ადსნულებულ
 იქნებაო.

ქალი კი თავდახრით, სიწებელით წამოწითდე-
 ბული ეტყოდა: ანტონიო, ჩემო საუკარელო, მიწ-
 ველი ჩუმი თხოვნა შენთან ეს აწის, წომ ან გამა-
 უშატიუნო! ეს შენგნით დიდი მოწყალება იქნება
 ჩემთვის, შემდგომ დაუწყო თავას-თავის გადდასა-
 ვალის მზობა, თუ წოგონ განთავისუფლდა საუდა-
 ვითგან, დედამ წოგონ მიიღო, ქმანმა, თუ ბიძამა,
 ესეც დაუმატა: ახლა შევიტყე იმათი სიყვანუდი
 წაშალა მდგომანეთს საუკარელო ანტონიო, მო-
 ვინდომე შენიცა გამოცდა ზ ახლა დაგეწმუნე წომ
 გუკანებოვან. მომატრევე ამაზე, წომ ისეთი უმადუნი
 გიუჯა ვამ დაჯავასე ეგე სიყვანუდი ზ შეკანთე
 უკანბული ქმანი, მანამ ანცა თუ ვან გასამტ-
 ყურანი, წადგანც ჩემთა მშობელთა ესნედ სუწდათო.
 გეთიღგონიერო ზ ნატოლსანო მეგობანო ჩემო,
 ვნთმანეთთან დაზანაკით მოვიტლით, მხოლოდ
 უბმანე ცოტა წამ მასონ ზ მაჭამონო.

ანტონიომ მიუგო ესნედ: საწმუნო იყავ,
 საუკარელო დამ ჩემო, წომ ყოველივე გექნებათ
 ჩემს სახლშიო. მენმედ უბანა მოახლებს, გვერ-
 ცება თოხლოთ შეწვევინა, ჯინეზას აჭამა ზ
 იმათ შიდაწედი ყუათზე მოიყანა, შემდგომს ჩაიცო

დადგანც დილაც იყო ზე გასწივა ბაზნისკენ ვადი-
ებისა საყიდლად თუთონ ანტონიომ, რომელსაცა
ქალმა დააბანა: სასაფლაოსაკენაც გაიარე. კუბონს
თავი ისევე დაადგი, ლაღი შიგონე რომ აწავინ
შეიტყოს ეს ანბანო.

ანტონიომ ყოველივე თხოვნა ჯინეკვასა აღას-
რუდა. და მოხუნდა შინა შექცეულა ქალთან ზე
ადუსწრელი იყო იმისა სიხარული, მტული დღე
ერგენა უნთ წამად. ვახშმის უკან დახუნა კვალად საბანი,
მოახლე გვერდს მტველად მიუყენა, თუთონ ვი გა-
ვიდა მეორეს ოთახში მოსასვენად.

ოთხის დღის შემდგომ ჯინეკვა თავის ვერხვ
მოვიდა, აღწინდელზე უმეცესად დაიგუნდა ზე და
ეს მშვენება ანტონიომ ნახა, უმეცესად სიყვარულს
ცუცხლი ედებოდა ზე ეტყოდა: საყვარელო ჩემო
უმშვენარესო ჯინეკვა! ახლა შითხან, თუ და
გაქუს ჰაზნი? უნდა ახლა უნთერთი ჩემნგანში
აღმოიჩინო: ან ქმნი ან მე; დმუნი სომ ანის
მოწამე, რომ ჩემს საყუდილაძღე შენ ან მოგშო-
დებოდი, მაწამ იქნება გსუნიდეს ქმნიანავე მისე-
ლაო? — ახ, აწა, მაგას ნუ მტყუნი, ვგ შესაძლებელი
ან ანის რომ ქმნიანავე მივადეო. უმსუხებდა
ჯინეკვა, დიდი ხანია დაც რომ ვუიქრობ შენს
ცოლლობას თუ რომე შენცა თანახმა შეიქნებო...

მანდა ჯინეკვა? ნეტან იცოდე თუ შავ სიტ-
უვებზე ახლა როგონი ბედნიევი ვარო. დადგანც
აგნი ანის, უტყოდა ქალი, შენ რომ იცი რომ
ჩემი ქმნი დაშიანსა როგონათაც მიუღანი ზე

ჩუღნ ნომ ვიცით, რომ შეუდარსა, ყოველნი მოეჩუ-
 ვებან, მაშასადამე ნათესაობაცა გაჩუდება. ახლას
 ჩუღნ წავადეთ გზასკომბოხთან ზე ყოველადე ჩუღნთ
 გაცემოება ვაცნობთ, იმედა მაქეს რომ ნება მო-
 გვეცეს ზუგან შენისათ. —

მეოცეს კვანს დილით, მოიბთო ჩინებულად
 ჯინეჩკა, რომელცა დილის ცისკანსავით ბწუა-
 ნეგდა ზე გასწავა მოახლეთ ეკვლეისადაკენ. ანტონიო
 შოდი ახლოს მისდევდა ქალსა; ბეკნთა იცნეს ჯი-
 ნეჩკა, მდაკლანი კეთილმოიბადნი, თუ მოქალაქენა
 ენთმანეთი ურძია უჩუჩიულადნენ, სხუათა შოძის
 შეხუდა დედაცა, რომელმაცა და ნახა თავისი ქალი,
 გაოცებით შეჩუგდა: ოხ! ნეტკნ და შეგინედი
 ქალი ანსო! დემროს ჩემო, როგორ ჰგაკს ჩემს
 ქალსათ. და ახლოს მივიდა, იცნა რომ ნამდვილად
 თავისი ქალი იყო, — გინა შენა ხან, საყვარელო
 შულო? რომელს განცებით აღხდეგით? ჯინეჩკა მა-
 ნუხს ან აძლეგდა.

გაცემით ჯინეჩკას ამდენი ხადხი შემოეხვია,
 რომ ვერც წინ მიდიოდა ზე ვერცა უკან ბეჯინდუ-
 ბოდა. ამ ხმინობაზე უჩანჩისკოც მოვიდა ზე ატ-
 რეოგე ანტონიოც; ფანჩისკომ და ნახა იხანდა:
 ეც რომდის წამომდგარა, რომ მე ვერ შევიტოვ
 ზე ან აქამდისან ხად იყოვო?

მანინ ქალი ეტყუდა: ანათუ სამაჩიდან წამომა-
 ყენეთ, ცოცხალი დაწმანხეთო, მანამ უჩეკულად ჭო
 შოკვადებოდი, თუ რომ ან ეჩუგულა ჩემსუხს ჩემს
 ანტონიოსათ, ამის შემდგომ თქუღნ ანათუ მხოლოდ

ცოცხალი დამძახეო, წოდესაც დუთის განგებით
 ამოგულ საუფლაგინამ, ჯანს მოგადექით ზე სახლშიაც
 ან შეშობიანეთო, ახლაც თავი დამანებეთ, წა გინდათ
 ჩუქვან, აწა. იღეს ჯან შექიძლიან თქუშნთან უოფუნო.
 წა ესე ჰსთქვა, თავიდანება, დედასაცა ზე ქმანსაცა,
 გაშობენუნდა უქან.

წინთუხ წამანთუთ ცოლიო, ეტყოდან ფანანჩისკო
 ანტონიო. — ტყუილად წას შეჩნებებით, უზასუხა
 ანტონიო, თუშცა ჯინეჭვა ჩემი ცოლი ან აწის,
 მანამი დედუგანდღამდინ დედა ჩემთანა ჰსდვას, თუ
 რომ აგრუა, იჩივლეთ იმაზე, უკეთუ გაქუსთ წამე
 უფლებო. — ჯანგო, ჯანგო! იტყოდან ფანანჩისკო, შე
 ქადალდს მივცევი ეზასკოზოზსაო. მადიან მოხანუ-
 ლი ვანო, უზასუხა ანტონიო. სხუანი კი ამტყუ-
 ნებდენ ფანანჩისკოსა, მანამი მანც წავიდა ეზასკო-
 ზოზთან საჩივლელად.

ჯინეჭვა დაბნუნდა თუ აწა შინა, ეზასკოზოზი-
 საგან ჯაცო მოუვიდა გიბმანებსო. მაშინათვე ქაღმა
 გასწივა ზე იზახდა: წაც ადრე მითქვამს, ახლაც იმას
 ვიტყვიო, მოლოზნათ შეგსდგები ზე აწას გზით ან
 შეგოქნები ცოლი ფანანჩისკოსო.

წა მივიდა ეზასკოზოზთან, ჩამოჯდა სკამზედ ზე
 მოჭევა ბუღბუღსავით ჭიკჭიკსა. ვინცა ვინ იქ
 მყოფთა ნახეს ამას იტყოდენ: ეს ქუშენიეწას ან-
 სებასა აწა ჰვავს, ცით მოკლენილი ანგელოზი
 უნდა იყოსო.

მცინეს ხანს შემდგომ ეზასკოზოზმა ესწელ უთ-
 ხნა: საყვარელო შულო ჩემო! მითხან, წასაღოთუხ

ანა გსუძს შენს ადრინდელს ქმანთან ცხოვრებაო? —
 მუ უოველსავე მოგახსენებ კეთილ სინიღისთ, მიუ-
 გო ქალმა, რე ვითხოვ სამანთაღსაო.

დაიწო ჯინუნკამ უოველივე თავის განდასაგაღი
 რე წა გაათავა, ვხისკომოხშია იმას მხნივე გზდა-
 წყვტა საქმე, წადგანტ სიკუდილი ანდვეუკდა ცოლქმ-
 ნობასა რე უთხდა: წანვედ შულო, შენს ანტონი-
 ოსთან რე იუან ბედნიეწად, შენ ფთანჩისკო კი
 წანვედ მშუდობით, შენი საქმე განდაწყვეტილი ანის,
 შენ კანონით წაგეწთქევა, ცოლიცა რე უოველივე
 მხითევიცა, წაც მოუტანია შენთან ჯინუნკასაო.

წასაკვანველია წომი ფთანჩისკო დედად შეწუხ-
 დებოდა. წა წახა წომი ცოლი გააშვებინეს, დადო-
 ნებუღი შინათკენ წამოვიდა.

დიდ ხანს მითქმამოთქმა იუო ფლონტინის
 ქალაქში ამ გვან იშვიათს შემთხვევასე რე გვან-
 ვადნენ.

ანტონიომ დიდის ანბით დაიწეწა ჯვანე ჯინუნ-
 კასე, ფთანჩისკო კი ამ ანბავს მოწიღამ უუწეწებდა
 წოგოწათაც მოთამაშე რე დიდად ნადვლობდა. შემ-
 დგომის ჯვანის წეწისა, ჯინუნკა რე ანტონიო
 მსცხოვრებდნენ ცკბილად, ეწთმანეთის სიყვანსუღით
 რე ბედნიეწად.

ყუბის საათის შემოღება.

1500 წელსა, ერთს მიწვენიენს დღეს, ნიუკენ-ბენდის ქალაქის შინველმან მსაჯულმან, გაათავა და სამსჯავროში საკელმწიფო საქმის წამოება ზ, აწინებდა და წასჯლასა თავის სახლში, სადაცა მოელოდა სადილი მომზადებულა კეთილის ზ შატოისანის ცოლისაგან, — უცებ გაიღო კანი ზ შუვიდა მოულოდებელი მოჩივანი. ეს მოჩივანი იუო ხანში შესული კაცა, თითქმის მოხუცებული ზ სახე მისი აძლეჯდა მას შატოვისცემის დინსებასა.

უჟალო მსაჯულო! მოახსენა მოჩივანმა, — უკანასკნელი იმედი ჩემი დამოკიდებული ანის მხოლოდ-და თქუწნსვდ! უბანეთ ჩაშსკან მე, რომელსამე იმგვანს ციხეში, სადაცა შეეძლოს მანტო ყოფა ზ სადაცა ვუნა რომელსამე სულსა ვენ შეეძლოს ჩემი ღაშლა იმ საქმისა, რომელიცა მსუწს მოგიუკანო აღსრულებაში.

მსაჯული ამ საქმეზე შესაძლო ან იუო რომ ან განკუწკებულყო ზ დიდად ღაფიქნდა. უიქნის

შემდგომის ჰკითხა მოხუცებულს მიხედა ამ გზაკ
საკვანველის საქმის თხოვნასა.

აკო მოგახსენეთო, უნასუხა მოხუცებულმა, ღმერთ
ინებებთ დაწველალებათ საქმის შეტყობას, კადრის
მოგახსენებთო: მე მუავეს ცოლი ზე ონი მკალიო.
მე შეუდგეა იმასთანას დიდს საქმესა, რომელიცა
თუ დავასწულე ძადიან გამამდიდრებსო ზე რომელიცა
ადრე გამოსაკანება ან მანდა, ვადრე ან შევასწუ-
ლებო. ასე უნდა მოიქცევოდეს ყოველი გონიერი
კაციო, მაგნამ წას რცუვათ, ჩუი მოუსკენანი სა-
ხლოზა, ყოველს დღეს, ყოველს უამს ზე ყოველს
წამს ისე მაწუხებს, რომ თითქის გამაგაუყრო,
მითელს ჩემს სახლში, ენთი იმისთანა გუთსე ვეწ
ვიწოვრე, სადაცა შემძლებოდა თავისუფლად ზე მო-
სკენებთ ჯდომია, სადაც კი მიკალ, ცოლი, თუ შუ-
ლები, თან დამდეკენ, იჯჯა ანას გაწუვეტილი,
წას აკეობ ზე მაგდენს წახედან ვიქნობო? ხოგ-
ჯუკ შევიკეტაკ ცალკე ოთახის კანს, ეკება იქ მა-
ინც მოვისკენო მეოქია, მაგნამ შერ ან მამიკურე!
შემაშიტეკენ კანებს, შემომიცვალეზიან ზე ის და-
წუობილი საქმე ისე შეჩეწლებს, რომ, ანათუ ბოლო,
თავიც დამაგაწულებო. დუთის გულისათუს ბატონო
მსაჯულო, მიშველეთ წამე, უბანეთ ჩამსკან ცი-
ხეში ზე დამაკეტონ კანები, ენთი კვრეცანი, რომ
ვეტების შევასწულო ჩემი მუშაობაო!

მოხუცებულმა ანობდა ამას ასეთის ცემნობით,
ასე გულამხუწვალედ სთხოვდა მსაჯულს, რომ ისიც
ცემნობაში მოიყვანა ზე ეს საჩივანი მიადო უმანკე-

დღეს საჩივრად, მაგნამ ან იტოდა ჩა ექნა. თუმიცა ბევრი დაწინაა ზე შიტიკაცობდა სიციხეს ამ გვანის თხოვნას, თუ ვითა ცუდი ანის შატოხანის კაცის ჯდომა ციხეში, რომელიცა დაწესებულა ანის მხოლოდ მსჯულის წინაა-ღმდეგ კაცთათვის; ბოლოს ესეც კი უჩინა, რომ წასულიყო ზე დააქინათვის სისხლი გამოეჩვენებინა, დადგანც იფიქრა, იქნება ჭკნუა შეწყვეთლი აქნოს, მაგნამ ანცა თუ ერთი სიციხეა მოქმედებდა იმ მოხუცებულზე. და ნახა მსაჯულმა რომ ვეღაა გააწოთა, მაშინ აღუთქვა სათხოვანის აღსწრება, ამ სახითვი, რომ ჯერ ცოლისათვის ვკითხნა. შეწებებულა დაბნურდა შინ მოჩივანი.

მსაჯულმა აღასწრდა და თავისი აღთქმა, მეორეს დღეს დაიბანა სამსჯავროში მითული სახლობა მოხუცებულისა. ეს უნდა ვიცოდეთ, რომ თვით მოხუცებულა ზე იმისი შულები თქლომჭედლის კვლობისანი იყვნენ. დასაკვრელა რომ მოხუცებულის სახლობა დადად შეწებდა სამსჯავროში დაბანებისათვის. ნათქვამია: ღომი ბეჭყალებით იცრობებაო. და ეს დაბანება სამსჯავროში შეიტყვის, მითული სახლობა აღუდგა მოხუცებულს, რომელსაცა ვცუოდნენ: შენ ბებურო, შენ გაუგუნუბებულა, ეს სულ შენი საქმე ანისო. მეორე შუდი ანობდა: მაშა ჩუშნი წახდა იმ დღიდგანაო, და დღიდგანაც ძლოვნცობის ქალაქიდგან მოვიდა ვიდაც იტალიანი, რომელიცა იდგა წამდენსამე დღეს იმასთან, დადაებებდაც დაშანკობდნენ ზე შუცე ისეგ წავიდა საითვენდაცაო. ქვეყანამ იცის იტალიანები დაც

ჩულები აწინ, ათასნაირი კულმუნება მიათვან წინ-
მოდგება რე ჯადოქრობას ხომ ჯიდა იტყვისო. და ც
ის კაცი მოვიდა, მამა ჩუწნი თავის სწულს გონე-
ბაზე ადამ აწინ! ვეკ ხედავთ წამ სწულ იმას
იწახის: «დამატადეთ ცოცხათი, ისეთი სიმდიდრე
გამოვაჩინო, წამ სიმინათა ც ვეკ ნახოთო, მხო-
ლოდ მამეცით ვადა რე დწყო.»

და მოასმინა მსაჯულმა ჩულებსაცან ეს ანბაჯი,
ჭეითხა მოხუცებულის ცოდნა, ხომ ადაწა ჭკუაჟს ამით
გაწდა სხუა ჩულო? შუაჟსო, მიუგო, მაგწამ გათ-
ხოვებულთ აწინ რე თავის მკეწჯად ქმანთანა სდგასო,
მაწინ მსაჯულმა განუტყვა ისინი თავის სახლში
დაწიგებთ, წამ შატავსა სტვიმდენ მშობელს მამასა
თუნდ წამ ჭკვისაცანაც შემცდაწი იუვეს, რე
მაწინვე გაგზანა ქალთან კაცი მოსაუგანათა. მო-
უვანეს და, ჭეითხა მამის გაწემოება ქალსა.

ახლა ბატონო, მე სწულვებთ ადაწ ვიანებე
მამის ჩემის სახლშიო, მიუგო მკეწჯელის ცოდმა
რე ამისთჟს აწ ვიცო აწათუეწი, თუ წამგოწა მსცხო-
ვებენო. ეს ჯი ვიცო, წამ სწულს მოხუცებულს
ძალიან ცუდი საქმე მოსდასო. იმ საცოდაჟს, ყო-
ველს ცრისძაწეს დღეს იმას ვჩხუბებინა: საქმეს
ადაწას აკეთებ, ადაწ მუშაობო, მგონია ახლა მუ-
ჭიტუე ვიუების საავათყოფოწი თუნდა გაგზანონო. წამ-
ჯულ ჯი იყო ჩემთან რე მოსტქმედა თავის მწუხანებასა,
მაგწამ წაც შეიქნა შეიქნა, და იქნება მისცენ სა-
ცოდაჟს მოხუცებულს უწთი ოთახი თავისუფლად,
დაწებონ თავი, წაც თუნდა ისა ქნასო.

ეს კი ან იცო შენ, თუ წა საქმის გაგეობა უნდა? შვითხა მსაჯულმა.

მე გახლავსთ ძნელი ბატონო, რომ მე მაგისი სწულებით ანა ვატიანო, მიუგო შვედულის ცოლმა. — მაგსე ჩეთვს ანაჟუნი ან უთქუამსო, მხოლოდ ამასკო იძახის; «ის საქმე, რომელსაცა შე შევდგომილვად — დიდი კეთილი ზე სასოგადო სასადგებლო საქმე ანისო, ზე თუ შევსწულე, ჩემს ახლანდელს მწუხანებას სწულებით დაგივიწყებო.» ასე შეცოდება რომ შეგი ადან შეიძლება, ის საცოდავიო!

ან შეიძლება, რომ დაშენსამე დღეს წაიყვანო შენს სახლში შენი მშობელი მამა ზე იქა გუგანდუნო? უბანა მსაჯულმა.

დიდის სიხარულით, ჩემო ბატონოგო! მიუგო ქალმა — ვის ან უთვ წს თავისა მშობელი მამაო. თუშტა ჩემი ქმანი დანბი ანის, მაგნამ მაინც დიდის სიამოვნებით მაგიდებთ ზე შევიანბავო.

მე ვითანი თვსება, მოცემს შენ ბატონო ცემას უბანა მსაჯულმან სხანკელით, წა ნახა რომ ბატონსნად განდაწულა ეს საქმე! შემდგომს გაგზავნა მოსამსახურე შეტრეს (სველი მოხუცებულისა.) მოსაყვანათა. შეტრე ბძანებისა მოძილი უიცილავე მოიჭკა მსიანულის სახით, მაგნამ ეს კი უნდა ვსთქვათ, რომ იდლიას ქვეშ ბაკშია დადებიც გახვეული ამოედო. ან ბატონო მსაჯულო, ახლა წაც გუნებოსთ ისი ქმენითო! მოახსენა შეტრემ, — მე გამამაგლო ჩემა ცოლმა, რომელსაცა დაძიუჯა ზე მითხნა: წადი შენ ქოთავო, შინაღამ

დაიკანკეო! წაკვირე შეგონებებს, რე ქვეყანაში
თავი მოგვსენი, თვალთ ადამ დაგვენახო, წო-
გონე გაბედე ჩუქნსუ საჩიკანიო! წადი, სადაც
გინდა რე მოძებნე ადგილიო! ბატონო მსაჯულო,
ახლა მიბძანეთ, თუ ან თქვენსა, ვის მიგძანეთ?
მა დაინახა თავისი ქალი, იმასაც უთხრა განკუ-
რებო: შენ აქ წადა გინდაო?

ეს შენა ქალი გთხოვს, რომ ამასთან დადგეო,
უბძანა მსაჯულმა ქალს, ამისათვის დაგეძახე, რომ ეს
შენთვის გამოძეცხადებინათ.

მულო ჩემო! უთხრა მამამ თავის ქალს, შენ წით
უნდა შეძინახო, რომ თუთან შენც დაწინა ხანო.
მა ესე მსთქვა, მოუვიდა ტინილი რე ჩამოყარა
მწანე ცრემლები თვალთგან.

მამა ჩემო! შენ ჩემთვის შესწრესებელი ანა ხან,
წავადეთ რე წაც დმეტის ჩუქნსუ გმეცხოდეს
იმას დაგვედეთო, უთხრა ტინილით ქალი, იმედე
მაქვს ჩუქნსა მშუდად მსცხოვრებელიო. მა ესე
მსთქვა, რაუტინა კელი მამასა რე გაიყარა.

მსაჯულმა დააბრუნა კვალად მოხუცებულს რე
მკითხა: თუ დიქთი გწამს შეტყე, ერთი მითხარი
რე კანკათ იჯექე, თუ წოგონი სისუდედე ანის,
იმოდენი ნიკთი გავიშვი რე ერთს სამაგელს მანკს,
წიდათაც იდეიას ქვემო მოგიდეო რე დააბრუნებულ?
მა მოისმინა ეს მოხუცებულმა, დადა რე იჩასდა:

დახეთ რასა ბძანებს! სამაგელიო? მამ! სამაგელიო?
ახ! უმოწყაღესო კელმწიფე! მე თქვენს განწმუნებთ
წოგონც მტროსანი კაცი, რომ უკეთუ დაკასტუ-

დე დაწუებული საქმე ვადაძინ, ამ საძაგელითგან, რომელსაცა ახლა სელამთ, გამოვა იმისთანა საუნჯე. რომელსაცა ინატრებენ უშიწველესნი მდიდანნი კაცნიო. დახ; ამ საძაგელის შანჭისათჳს, უკეთუ მუქნებოდან, ან დაჯხოგავდი ჩემს ქონებასაო. მშუღობათ, ბატონო მსაჯულო! წავიდეთ ჩემო ქალო! თქნება დმეკთმან შეისძინოს ჩემის ცოდვილის შინათ ლოცვა ზ დმეკთმან დაგვსაჩუქტოსო.

დაეხსა ბოლამს ეს საცოდავო, მოდი ზ შენ ახლა ამასთან გააწუეთ ნამეო! მახმხა მსაჯულმა, მსწონეთ საწუალი ჭკუთგან შემცდანი ანისო!

და გამოხვდა ერთი კაკუ, სამსჯავროში მოიყვანეს შეშუწობილი უნთი ვიფაც კელოსანი, რომელხედაც ჩითდენ, უმიხვხოთ თავის სიძე გალახაო ზ რომელსაც იფლიაში შანჭი ამოდებული შქონდა. ნამწავს შეხედა მსაჯულმა, ფიცხლავე იცნა რომ ჩუტნი ზეტრე იყო, სულელი, რომოცც ეძახდენ. დასაკვკველია რომ დანწმუნდა ახლა იმის სიგიჟი ზ შანჭელს ნახვხედვე წუნომით დაუხვდა.

ოხ! ბატონო მსაჯულო! დანიუო წუწუნით ზეტრემ: ჯერ მოისმინეთ, თუ რომოც შემემთხვა საქმე; კანგათ განსაჯეთ ზ მიბძანეთ, თუ და მექნა რომ ან მეცრემა, იმ წუეულისათჳსაო. წამიყვანა და ჩემა ქალო ჩემის სიძის სახლიში, ჯერ შინგულად მითელს ეტის დღეს ვიყავი მშუღად ზ თავისუფალი; გულმხუნვალედ დავიწუე მუშაობა, მითელი დღე ვმუშაობდი ზ დამე სწულეებით გაჯათენე, დადგანც შქონდა თავისუფალი ოთახი. იუიქნეთ, თუ და მა-

დღობასა შეგნივევდი ღმერთსა, დომ ძლივს ჩავი-
გდე თავისუფალი ზე მუუდლო ალაგი. მაგნამ ანა,
ნათქვამის: «უბედურენ კაცსა ქვა ადმანზედ მოეწე-
ვაო.» უცრებ შეგნიწინე დომ შუადმისას ვიდაც
კანებისთან უუენს მიგდებს, თუნივე ნუ ბძანებთ
ჩემი სიძე უოფილა, წა ანა ქნა წეუუღმა, ხან უუენს
მოადებდა კანსა, ხან შემოიუუუბოდა, ხან წას
ჩადიოდა ზე ხან წასა. მე ეს ვედად მოვითმინე,
მაგნამ ჩემი ქალიც შეცოდებოდა; ეს საცოდავი
იღვა ქმნის უკანა ზე უჩხუბებოდა მომოდნი, წა
გინდა თავი დანებეო, მაგნამ ანა! შენ ნუ მაშიკვდე-
და უნდა მექნა? ჯვანი მაშივიდა, აკსდუქი, მივანდი
ზე ისე ცოცათი შემოკვან, იმ აჩინთ დომ ცოცას
ხანს უკან ტვიგოლი გაუგლის შეთქი, ამაზედ ბატო-
ნო, ასეთი წვილ-კვილი შექნა დომ მთულს
ქურა იმ ღამეს ფეხზედ დადგაო.

წა ეს დანაშაული შეტრემ გუღწეულობით
ადვიანა, მსაჯულმა გაიქნა თავი ზე უთნა: ვი,
ხეტრე, უბნთხილდი, თონემ შენი საქმე ცუდათ
ანის! მაგ შემთხვევისათჳს საშანთღით უნდა ჩაჯდე
უნთს კვანს ციხეში, უკეთუ ან მისცემ სჯულაუენს
შტკაფსა შენს სიძესაო. მე ღანობი კაცი განაწვანო,
უხან-უხა ხეტრემ, — ვინ მაშცა ფუული, დოგონც
თქმწინ ნება იყვეს სხუაფინე, ისე გადაშახდვიანეთო,
მხოლოდ კი მინამეთ სინათლიანო თთახი, სადაცა
ვგნავის შეეძლოს ჩემი შეწუხებაო ზე სადაცა შეე-
ძლოს ამ შანკით თამაშობაო, ზე აჩუწინა შანკი.

კანგოო, უბანი მსაჯულმა, — უნთს კვანს ჩაჯ-

ღები ციხეში მხოლოდ ერთიო. დიდის სიხანულით
 ზ სიამოვნებით გასწივა ჰეტრემ იქითკენ, საითკენაც
 მისაგლობენ კაცნი დიდის შიშით ზ კრძალვით.

მსაჯულმან ადასრულა თავისი ნათქვამი ზ ანაკონ
 იყო შეშინუხებელი ჰეტრესი, მაგნამ მოახდინა კი
 განკარგულეს იმ დღესვე საქმის განდაწესებისა,
 და დღესაც შეუსრულდებოდა ვადა ციხეში დატყვისა,
 იმ დღეს ჰმან სამსჯავნოში შეკრება ყოველთა
 შათ შინთა, რომელნიცა ეკუთვნოდნენ ჰეტრეს სახ-
 ლობასა.

დანიშნულს დროს შეიყარნენ სამსჯავნოში ანა
 თუ მხოლოდ ჰეტრეს ნათესავნი, ანამედ ზოგნი
 უნთნი მცხოვრებნიც ნიჟრებუნდის ქალაქისა, უზნო
 ამისთვის რომ განდაწესებულათ, უკეთუ მანთლად
 ზკუთიდან შეიწილილი იყო, გაგზავნათ გიჟების
 საკათიყოში. დანიშნულ მსაჯულმა კითხვა, რომე-
 ლსაცა ამდგოდნენ იმავე მასუხსა, დაც მოესმინა
 ადრე. ცოლი ჰეტრესა კიდევ იმას ამტკიცებდა,
 რომ ქმანი სრულებით გიჟი ანისო ზ სრულებით
 გააუბედურებს მტელს სახლობასა, თუ რომ ანსად
 გაგზავნეს ზ ან მოაშოწეს სახლსაო.

და მოისმინეს სამსჯავნოში ყოველი ესე, მაშინ
 განდაწესებეს, რომ ნამდვილად უნდა გაგზავნილი
 იყო ჰეტრე გიჟების სადგომში, უცრებ გამოჰანდა
 ამ დროს გათხოვილი ქალი ზ იტყუოდა: მატყუტვ-
 მუდნო უჟანდნო ზ მოქალაქენო! დანიშნულით
 საწყალობელი მიმბედი მაძა, რომელიცა ანის
 მატყოსანი კაცი, მე თუთან ვიცი, მე ანათდეს ან

შეშიშლიან ჰსთქვა მაცისი სიგოეუ. მაცისი მიზეზი
 უფრო ეს ანაჲ, რომ ჩუმი ქმანი უოგელსფუენს
 იჯუენებს ჩემ ძმების მოწყალეობით... მიუბრუნდებო-
 ჳენ ძმები ზე ეტყოდენ დასა: შენა სტყუი, რომ
 ჭკვიანი კაცი უოვილიუო ზე გონება ჰქონდა
 უმიხეხოთ ან გვიჩივლებდაო, თუნდა ან შენმა ქმა-
 ნმა ჰსთქვას, ნაც დამ უნახამსო.

მსაჯულთა უბიანეს შეკვდას ეთქვა, ნაც დამ
 ენახა, ისიც წამოდგა ზე მოჰქვა, რომ ნასაც ანბო-
 ბენ უოგელსფუენი მანთადაო. ჰსწონეთ ჩემი სიმა-
 შნი გიუსა ჰგავსო. ესეც დაუმატა, — თუცა ან
 მინახამსო, მაგნამ შესიმოდა კი, რომ უნთხელ მაცის
 ოთახში ეშმაკი იჯდაო. ამ სიტყვაზე ოთხკუთხე
 ხახილი შეიქნა, ნოგონ თუ ეშმაკი, აბა უნთი
 სთქვა.

ამის თქმანზე ცოლმან შინსხანეთ შეხედა, მაგნამ
 მანც იმან კიდევ თავისი ან დაიშალა ზე ჰსთქვა:
 თუცა ჩემი ცოლი მიჯანდებდა, მაგნამ მანც ვი-
 ტყუ ნოგონც იუოგო: უნთხელ შეველი ჩემის
 სიმაშინის ოთახში, ვნახე რომ სტოლზედ ბეჭნი
 ლუენსებები ეწყო, ამასთანავე ჰატანა გონგოლატები,
 სიშები ზე ამ გვანი ნადაებიც, — ამის გარდა კიდევ
 მგნგვალი სხუა ნადაცა ვნახე, ასე რომ მგნგვალი
 კი ანა ზე... უნთის ჰსიტყუით სწონეთ კვერცხსა
 ჰგანდა. იმ კვერცხში ნადასაცა ჩაკაჩუკი გაჰქონდა;
 ჰიფიქნე, იქნება ხმა გაყვიტოს შეთქი, მაგნამ ანა,
 მოუწყვეტელათ ხმა გამოდინდა! ასე შეიქმინდა,
 რომ შინე ოფლია დამახხა ზე ტანში გამაყუენდა.

ემბაჯი ხომ, წოგორც ვიცით სხუა ზე სხუა სახედ
 იცვლება ხოლმე, ამისათვის დავეჭვდი, ავიდე ზე წაღ
 ძალი შექონდა, მოვაქნივე კედელს მივაჭრეა ზე ისე
 გამოვანდი, რომ უკანაც ადამ მიძებედრია, მაგნამ
 ცოლმა კი შემიტყუო ზე ბეჭნი მიჯავჭდა....

სხუა წაღა იცა! აბა ისეცა მსთქუო! ეუბნებოდა
 ცინილათ საბნალო ქალი ზეცრესა, ხედავდა და
 რომ თავისი ქინარიცა აღუდგა წინააღმდეგად იმის
 მამს — შენ ამტყუნებ მამასა? იფიქრე კაცგათ, თუ
 ვითა საძეგლობა ანის, რომ ზეტყავს ანა ვსტყემთ
 ჩუწნს შიობელს მამასაო. ბატონებო! იზახდა დი-
 დის ვედრებით ქალი, ნუ დუშავთ ჩემს მშობელს
 მამს, დუთის გულისათვის დაიცუვით ის საცოდავიო!

ღამშვიდდი! ეტყოდა მსაჯუელი, სამსჯავრო ჩუწნი
 ისეთი უსამანთლო ან ანას, რომ ღამნაშავე ატრე
 ძალე დასაჯოს, ვიდრე დაწვდილებით ან მოისძენს
 დანაშავესგანაცა ზახუსსაო. და ესე მსთქუა დააწ-
 კანუნა ხანი, რომელიცა ედვა სტოლზედ ზე ამ
 დროს შუცებ გაიღო კანი, რომელითგანაც შემო-
 ვიდა ოქრომტყუდელი ზეტრე. ის საცოდავი შემო-
 ვიდიოდა წუნანად; მიწისსახე გახდომიდა ზე ან
 იყო ვიდრე, რომ გაჰვიითლებოდა, მაგნამ გაბედ-
 ვით კი შემოვიადოდა, და დანახა ქალმა თავისი მამა,
 დიდად იამა; ცოლმა ზე შულებმა ძანს ჩაჰვიდეს
 თაგები.

ველოსანო ზეტრე! უიხდა მსაჯუელია, — გესიან
 დასაც შენხედ ღამანაკობენო? შესმისო, წანმოსთ-
 ქუა მშვლად ზეტრეი ზე ცნეილთა დაუწყეს თვალთა-

გან დენა, — მისმისო, რე ყოველსავე წანსულისა
 მიუტრეკებო, ეტყოდან ვეტრე. მე მაგათ სისუფელსუხედ
 ჳი ანა ვწუხვან, იმასა ვწუხვან, რომ ომოდ რე
 ათ წლოვანი მხუნველობით საცოცხლესა ჩემსა,
 მდუთის მიმსა რე ცოლმუჯლის სიუვანსულისა, ვეკ
 შეიძლეს ჩემ თავდებად დგომა, რომ მე ვიუაგი
 სნულის ჩემს მესხაუტებაზედ. რომლითაც შევუდექი
 საზოგადო სასანგებლოს საქმეს. ახლა ნება მომეცით
 ბატონებო, თუ რომი მდგომარეობდა ეს საზოგადო
 სასანგებლო საქმეო:

კანგათ მოგესხენებათ ბატონებო, რომ თითქმის
 დაზადებითიდან ოქრომჭედლის ველობისა განდავან,
 უკანასკნელად, რომელსაც რომ მოგვზაუნობდი გენ-
 მანაიში რე იტალიაში, ურეტის რე ურეტის შევიზინე-
 ბდი ჩემის ველობის სწავლასა, ქლოდენტის ქა-
 ლაქშია გაუშეგობნდი ერთს უწანჩინებულებს ოქრო-
 მჭედელს, რომელსაცა საველად ეწევა სეკვადო,
 მე გაუშეგობნდი იმას ანა დროებით, ანამედ სა-
 უკუნოდ; ესაც მიმაჩნია ისე ჩემს უზინველებს მე-
 გლებნად. და დაგბრუნდა მოგზაუნობითიდან, შევიინთე
 ცოლი. კანგათ მოგესხენებათ ბატონებო, გარემო-
 ება ცოლმუჯლიანის კაცისა, ყოვლის ცოლმუჯლიანის
 კაცის ფიქნი იმაში მდგომარეობს, რომ იზუნოს
 ცოლმუჯლის შენახვითს, ამ ნახვან წლის წინეთ,
 ვნახე რომ უცრე კანს მომადგა სეკვადა, რომელ-
 მაცა მათხნა, რომ ერთის უზინველის საქმისათს
 მოველა შენთანო. ეს უზინველებსი საქმე, ად და
 განხლდათ: ერთს იტალიანს მოსვლოდა თავში ფიქნად

გვეუთუბინა იმ გვარს მასინა, რომლის საშუალობათაც კაცთა შესძლებულათ დროს ვახობა, ზე რომლისადაც ადვილათ ცრუება შესძლებოდა უოვედს კაცს; ჯიბათ, ან უბით, რომი დამწავს მოყნდობებინა, შეუტოვო დრო ზე მით უფრო უკეთ ვწამოებინა თავისი საქმე. ცრულანს დამდენარე ამ გვარს მასინებია თუცა მოყნადებინა, მაგრამ მოძვედარ იყო ადრე. სეკვადამ ერთი იმ მასინათ: განი მოძვედარა ზე მითხნა, ანა თუ კარგი ველოხანი ხან, ანათუ ამ გვარს, უკეთეს ვაკეთებო.

მსურდა და შემოგრა ერთი დეუკა შერა ჩემის ცოლშვლასათვის ზე კაცობრობისათვის მასეცა სიბრძნეობა, შე დარუანსმდა სეკვადას. მოძვედარებინა დამდენარე მასინა იმ გვარს. შეც მქონდა მდვილსაგან იმედი. აღმსურუებინა ჩემი ადოქსე. ვადრე შეგასწავლებდი შე ადოქსისა, სეკვადი წავიდა ანგლიაში, გოდანდაში, ვუანციაში, ზე სს. იმ ახროთ რომ ემოგრა იქ შემოტრება, რომელნიცა დასაკვარველია მნავადნი აღმოჩნდებოდნენ. სეკვადი და წავიდა, შე შეუდებია ჩემს საქმეს, მ ვრამ დას ატოვოთ, ვინ ვაკეთოე იმ ნაინი, რომლის მიხეით შევედ დიდს მწუხარებაში ზე სწულებათ ვაქროთ ვადავაქცე. საკვარველი ან ანის რომ ამ დრომკეთისაში გიუად ვრეტნებულ ვიყავი ჩემს სახლობისა. ამითა წუნოთამ, უოვედ დდე შუოთმა. ვუდრესამ ზე ჩავადმა კანადამ მანთლად ჭკუითგან შემშადეს!

შეტრეპი და უკანასკნელა სარეუვა სოქმე, რადალულობისგამო დადვა შესახვენებულად. ქალი მიკარდა

რე უელს მოეხვივა მამასა, რომელიცა აგრეთვე ეხვე-
ოდა ქალსა. ცოდა შეტრესა იდეა. უოველსავე ამას
სან ცხვადეჟულია უფრესა და რე სინანულშია იყო. მკურ-
ნავალი კუთხეშია დადგა რე ქუქას მოსკა.

შეასვენე კერიდო ველთსანო შეტრესი ვუბნებოდა
მსაჯულა. სასწავლოში დაიწესს და მამა: ზოგა
სწუხდა ეს უზაჯიურობა წათ მაგურეურო. ზოგსა
განკვრკვითი შანი დედო რე შესცქარდენ. შეტრესი
ეი შეასვენა და, ვედად დაწყო. სასწავ-
ლოში შეაქნა საბუთი

ახლა რევა მ. მცდით ბატონებო მოგსსენით, თუ
წათა ვეპარვდა რემ ცოდმუდთაგან. ამაზე და და
მქონდა მახუად: რეზნს საეგარკელს ნაურენბერდის
ქელქია მთავადნი თქრამტედდებია ანაან. წათუ
რეშახთანა. — უკოსენა, მამას დამე რომ გაცკოთ ეს
ანბავა, ანანი უფრო რეშხედ მტეს ვედებოდნენ რე
მევი ცრადელი დავრეებოდი. ამისათხს სეკადასაც
სატეუთა ბეცეცა და განათხს მეოქვა ვადრე: რ მოვრ-
რებოდა. თითქმის დავუარე ბატონო მსაჯულთ
თქრუნთან. რომელხედ ც ვაონოჯ ახლა მოტეგმასა.
აქამდისინ ბეგრჯულ შევასრუდებდი რეშს ს: ქმეს, თუ
ან დემ და რე: თხს რეშს ს: ხლომ: ს. ბატონებო,
მოშხადეჟულია მქონდა, რომ მაგარდა ეს წყუე-
ლი რეში საძე რე დამარკვრია. ასე ვგონა შიგ ეშ-
მაკა ზასო! სჯობს რომ ადარა ვსთქვა და, ცაც
მოხდა, მოხდა. ცახეში ძლიავს შევასრულე რემი
საქმე. თითქმის დონის ძიებაც ვინოგრე უკოსენის
გაცკოებ: ს, ახლა რეზნს ქალაქს რეუშდლიან ი: შან-

ტაგროს, სწულას კელოსანის ზეტკეს მოგონებით.
სუკადის მოკლამდინ მაშინა მხათა მაქუს, იმახედ
უკო შექადესული! იმისი მაშინა ჭყოუს დროს
თორმეტ წწილად ზე ჩემა ოცმოცად.

ამ უჩინას უკლს სიტკაზუდ ამოიღო ზეტკემ ჯი-
ბათგან შიკველინი უკუნებედი სკვე-
რცხი, როგორც ეძხდრენ მაშინ უბან საათსა,
დადგრც აქენდა მაშინ სახე გვერცხასა. და ნახეს
ესე გვირი გვერცხი, აქ მუოფნი დადა გაოცდრენ.
შე დღეს ასკენდა მაშინა წყნადით, ხოლო დროს
შაშაგლობას ჩაქალუყით. სამსჯავროში მხდომნი
შაქნი, წამოცვადრენ თავთავის აღაგოგან ზე შემო-
სვიგინ განკვერპით ზეტკეს, რომელცა უკელას
ასკენებდა ზე თან ამას იხახთა! ბატონებო! ეს კიდევ
გასაკვერცლა ან ანას, შესამდებელი ანის თავის
დროხედ უჯრო უკოუსა გავერცხო. თავი ხომ
დავიწუე ზე ბოლოს სხუათა უკო გააკოთრო, კუნ-
თხუელ აუთს სახელი მდუთასა! ის ერთი მხოლოდ
შეძენიკა მე. რომელხედ ცდაშეარებულა იუო სწუ-
ლი ჩემა იმედი. ახლას უოველს შეუძლიან შეიტყოს
როდის ამოდის მზე. ან როდის ჩადის, ანათუ
მზე უოველნი ცასა ზღანეტრა როდის ზე როდის
მდინარეობენ. შრომის მოუკარეს კელოსანს ეცო-
დინება, თუ როგორ სასანგებდით მოიხმადოს
დრო; აკათ მუოფა დასოვლის მოჩინას მოახლო-
ვების დროსა ზე მამაკვდავი — სიკვდილის მოახ-
ლოებასა.

უნთბამ უკინიღმა ჩაჩუმა ზეტკე, რომელსაცა

დიდს ქებას შეასხმადნენ ზე კომედიტა მიეტა ამ
 მიხეზით დიდსა სიმდიდრესა.

ი. კ.

1852 წ.

ქ. ტუალისს.

მოლაყებისადმი. (*)

შატავტემულო მოლაყებევ! წადგანაც დიხს სახ-
სოჲანი შიწომა თქუშნი «სალაყობ ფუწტყელი.»
წომელსამე ხანისხად განაშვიენებს ქანთუჲსა სა-
ღიტენატუწო უწუნადს «ცისკანი» ზე მით შიწა-
ქცევს თჲსდა შიწიწთ საკუთანსა უწუნადდებას
მცინედღათუ განათლებულთა მაშულისა შჲლთ, მუჲ-
ფთა შიწადის მოჲაღეობას ქვეშე, შსთქუნ წადმე
ამა ახლად აღმოცენებულს შტოწედ, ამისათჲს მეც,
წოგოწათაც უწთი შიტგანი იმუჲლებულ ვან ადვი-

(*) ამ სტატიასა დიდის კმაყოფილებით ვბეჭ-
დავთ, განნა უკეთუ მთხუზგელს შასუსი შისცა უ.
მოლაყებეშ, მაშინ ნუ დავგვემდუწება უჲ. ბენიძე.
ადრეც გვიცნობებია საყუანელთა «ცისკანის» მკით-
ხველთათჲს ზე ახლაც ვაცნობებთ, წომელ უოველსა-
ვე სტატიასა ვბეჭდავთ სიხანუღით, უკეთუ ან იქნება
კანონის წინააღმდეგი.

წედ.

მადლო ხმა ზე წაჭმოკსოქქა აზნი, ანუ თუ მტრ-
ნობელობა ჩუი, რომელადღა მიგადე კითხვისა უამს
იმა ფურცელისა; მაგამა კი ვამედოკრებ, რომ ამ
გვანისა კადნეუებასათჳს ან ვაქნები შექანსხუელ
თქუწნგან.

გაწუოთ იქადამ, რომ ყოველი საგანა, დასაც
უნდა ან შეატყვეს იგი თჳს შიდას, ითხოვს
განჩევას ანუ განხილვას თუთოველად; მაშას დამე
დადგანაც სალაყო ფურცელი ანის საკუთარი
სტატია ქანთულის სალატეკატურო უწყნაღისა
«ცისკანი,» ამისათჳს ჩვენც თანამდებ ვანთ განვა-
ნჩიოთ ანუ განვიხილოთ იგი საკუთად, ზე სხუათა
საგანთადმი შეუხებლივ. უნდა ვსთქუათ მანთაღა,
რომ თქუწნ, ზატაკტემულო მოლაუქ; მივიღიათნა
სახეში, რომ მომატებულა ნაწილი მკითხველთა
სამისახუნისა ზე უფრო მეუძღებლობისაგამო ანთან
მოკლებულნი რეკრებასა: იცხოვრონ ტფილისის
ქალაქში, ამისათჳს, დამაშვენადი ხანთ ზე შევიქმ-
ნათ «სალაყო ფურცელი,» სადაც მკითხველთა
საცნობელად ბევრი დაამე შესანაშნავი ზე თათქმის
ახლად მითხოლანე ანბავი, უფროსი ენთი ტფილი-
სის ქალაქისა ადვიწენით. დასაკვანველია ამ გვა-
ნის განხილვით შექმნა სალაყო ფურცელისა ან
ანის ცული ზე ამოა აზნი, ნამეცნავად მაშინ, რომ-
დესაც წაჭმოვადგენთ, რომ დანიშნულუება თუთ
ქანთული სალატეკატურო უწყნაღისა «ცისკანი,»
თანასწორ მოძმეთა, ნათ ყოველი, დაატაკი მო-
ხსნეს სამეუოთა შინა, ანუ თუ სამდუნათა ზისწავ-

ღისა ზე კვლავებისა, განუცხადოს საზოგადოებასა,
 რომლისა სმად ანუ თანადად იგი იწოდება, მაგნამ
 მიწვევას მოკვლეობა გამოგიცხადოთ დიდის სინანულ-
 ღით შატრავატიულო მოლაუბევ! რომ «სადაუბო
 ფურცელა» შინაგულთა უცხოთა მოთხრობათა ზე
 ახლათა თანა შეატავს თვს შინის ცოცხა ოდენსა
 უქსაბამოსაცა, მაგალითებ: კამან იმულებუ ჰეოთ
 დანდგევდ შინობისა საზოგადოებისადმი, ანუ თუ
 რომლისა სფუძელთ შქადაგებთ ხმა მადლა მანტის
 უქრნაღში, რომ თქუწნას სადაუბო ფურცელის მკო-
 თხველნი ანან მხოლოდ ქანთველნი?

აქა საჭიროა გიფიქროთ შეძღომი: ანუ თქუწნ
 უ. მოლაუბევ! უმკავლის შინობით მიწვენილხანთ
 წუგლიად, საიდგანაც რომონათაც დაბინჩით ვუ-
 ღან გამოგიკვლევიათ გია შინობისა შესანსუღუ-
 მად, რომონათაც დაინახათ ამას ქვემოცე, ზე
 ანუ თუ ანა, საზოგადოება ქანთველთა გონათ
 უძლებად ზე მოლაკედ მსგავსად განდგეუღისა
 სანცეღეღედ, რომელსაცა სისუსტისა გამო ზე გონებ
 მისდილებისა ადან შეუძლოს შენაშენა რომელთაშე
 შეცოთმადებათა თქუწნთა.

ვის ან ამოუკითხავს შეძღომინ სიტყვანი იანკ-
 ნის სადაუბო ფურცელში, რომელითაც თქუწნ, უ.
 მოლაუბევ, ადგუნეთ მკითხველთა გულში მოუთმე-
 ნელობითი სუნიღლი მოსმენად სხუათა ზე სხუათა
 თუ ცნის წანმოდგინებათა, რომლისათვს იტყვით: «და-
 ხედე საათს ზე იყო მერვე. სარქანოთ გავეტოვანე თუ-
 ცნში, იყო დანიშნულად ს ე ვ ი ღ ი ს ღ ა ლ ა ქ ი
 6.

მაგნამ ვაჩა ამდენი ლაზობა, მეტად ღაჭიღაღე ზე
 მგონა თქვენც ბლამათ დაიღაღენით. სოგი კვლავ
 იყოხ, მეტადე ხომ იცით თუტნი ჩემი ბომონისა:
 იმაზე გადამიგია ჩემი სიცოცხლე. იქ მიტინნია, იქ
 მიტინნია, იქ დაშტობაჭკან.... დაჩქეს თუტნი შეშ-
 ჯგომს ფურცლადღარ. » ზეჯითხამთ ახლა, ადასტულებთ
 ეს გჯანი შინობა? ურდა მოგახსენოთ, რომ ანა!
 ანათუ თუშენკლას უწინაღობთ, რომელშია ცხუნე-
 ბაც ანადა იყო სადაუმო ფურცლასა, ანამედ შან-
 ცის უწინაღობაც, სადაც, თუშტა საკუთარის სიამოგ-
 ნებით მოგჯან თვადი სიტყვათა: «სადაუმო ფურცლე-
 ლა, » მაგნამ წა რომ დიდის მოუთქენელობით
 ამოგაჩიხე წინასიტყვაობა, ზე ანა მიმხედი იმისა,
 შინც კადეგ ჩაუბინე შინკვლ ფურცელს, უცრნათ
 ხელეზო ჩამომცკავდა ზე წიგნი გამჯანდა ხელიდამ.
 «თუტნი, თუტნი, სადა ანის თუტნი? სადა ანის
 სეკიდის დალაქა?... გიმახდი გავიუბულებით. წაგომ
 ან ადასტულა შინობა? წაგო ან მოგვითხანა მან-
 ცების მეთხველთ, წამეტრავად მეთუთ შეუბუღუს კაჭ-
 ვასის მთებთა ანაგი თუტნის წანმოდგინებათა?
 წაგო ან გვაცნობა ეს მანც, თუ რომელი აკტი-
 თნი, ანუ აკტნისა წანემატების ამხანაგთა თვსთა
 ხელოვნებით, ესე იგი: შესანიშნულთა შინების პუ-
 ნების დაახლოებითის წანმოდგენით? წაგო ან მო-
 გვითხანა, გუდგნილად შეხვდება ხოლმე საზოგადოება
 წანმოდგინებათა ხემოხსენებულის შინებისას, თუ
 მათის ცაშას კვნით ზე ფონას ძახილით იწყების
 მთელი შენობა თუტნისა, ზე ვინაა სახელდობ ეს

ბედნიერი მანა, რომელსაც სწავლობდა იქვესტფის
 ღ აქებს? ცოდვა ან აწის უ. მოღაუბისათვის, რომ
 გარეშე ცრუდების ქადაგის მცხოვრებთ ან ვაცოდეთ,
 თუ ვათან ადსწრუდებს თვის დანიწრუდებს იცა-
 ლიას ცრუება, რომელსაც მათის მოწყალებით ჯერ
 კანკათ ვერ ვაცნობთ, წადგანც უ. ვახუთის «გაყვან»
 უედიუტონასტა ცრუება ხანია რომ ცრუდების ცრუებასა
 ღ მკვესტრუდ ადანა მოგვიბრუნა წა. გნა აგრე
 უნდა დანიწრუდს ცრუება თვის მამიუ. შევადგე მოგ-
 ლებუდით ყოველის ქადაგის კმაყოფილებას! წაცო
 ხუწნ ვი ან უნდა ვაცოდეთ, თუ რომელ ადსწრუდებს
 მკვესტრუ, ან უ. თუ მუხიყა დიდთა ღ გამოჩინებუდთ
 ვანცრუობთა, ან უ ვანცრუობ, საზოგადოდ მუხიყარკოა,
 სახეუდობ: ბეუდთან, ბეობოგენ, მაცრც. ვერდა ღ
 სხუა. მამიუტეკეთ სუდუკმეუდობით მაცრუდებუდთ
 მოღაუბეს! ვანუო ვსტრუტანაგრა თქვენსუდ, წა
 რომ ვნახე ვანდასუდა თქვენს მანობიდა, ღ თუმიცა
 ვიდევ შესამდლო იუო ვამექრო ალი უკედებისა,
 საუბედუროდ უნრო ღ უნრო ვანმდლიერდა იცა, წა
 რომ ვსტანა ვამხადება თქვენს თავის დახწობდა,
 ვითომც ვაუდუდებლობისაგამო ქანთველთა დიდის
 ხნის ძალით, რომელსაც ჯერ ხანობით ვერ მხტონ
 ანუ თამამობენ თანახმად თქვენის მოჭადუბუდის
 სადაძრუნისა.

გვითხავთ კვალად: ვნა შესამდლოა ადსტვის და-
 ცრუდით ენა თავის დახწობით? რომელსაც ვამდ-
 ლობ დიქრთსა ვადანით ერთის მხოლოდ უბნა-
 ლოს საიუდობით, ვსე ადია: ხაბახის ხმა მადლა

სადაუბო ჯუჭულადის კითხვით. მოგასხენებო, რომ
 ანა! ზე კადეჟ ანა! იგი უნდა ადღევს დიდის მუც-
 ლინეობითა მოთმინებთ ზე შრომით შექმნიების გვა-
 ნათ. თუთ თქვენ იფიქრეთ უ მოლაჟეჟე, რომ სი-
 სწავლით ზე ჯუჭულადით კანგა ანა განადგურებოდა,
 მომატებულად შესახებ მოხსენებულისა აქა სავანისა,
 რომელადღა ითხოვს აუჩქარებულს ზე მანად უაქ
 გაუჩქარებულს ჩვენგან ზე შრომას. მახეღეთ ძველთა
 ბერძენთ — ელდართ, თუ ვითან დაეცა სწულა ზე
 მსოფლიო ენა მათა. რატომ ვინ ადადგინეს თუთ
 აქამომდენ შთამომავლთა მათთა — ახალთა ბერძენთ
 ენა ზე ხელთახლება წინ მანათა თვსთა, რომელთაც
 უჭრო დიდა დონისძება აქნით მისთვის, ვადრე
 ქართველთა. — განა ძნელი ყოფილა ხელახლა ადგ-
 ვინება ერთხელ დატოვების ენასა!... ეს კანგათ
 უნდა გიდგეყო, რომ თუძეცა ხსენებულთ ბერძენთ
 ჯერ ხანობით ან შეუძლიანთ ადადგინონ ეს ენა,
 რომელთაც უნობდენ: გომერა. ესხილ, სოფოკლეს ზე
 სხენა, მაგამ ეს ვი შესაძლეთა ვაფიქრეთ, რომ
 დიდის ზე მოუწევრებლის შეცადინებით ცოცხათ
 მინც დაუხლოვდებინ მას; ხოლო შეძღომისათვის
 იქნება რომ კადეც ადადგინონ. ან! ამ თვლემანით
 განსაგსთ ქართველთა ერთ ზე ამისთვის უაქლთა
 გემ რთებს ვაქონათ სუადგმულება ზე ანა ვაქლოთ
 შეძლებსამებრ შრომას ანა დიდისა საქმისათვის ზე
 მანან, შესაძლეთა ჩინცვლით ვისთქვით, რომ თუძეცა
 კანგა ხანს ვინ ადადგენთ ჩვენთა დიდთა მწეკა-
 ლთა ენას, ესე იგი; რუსთაველ, შავთელ ზე ჩინუ-

ხაძინას, მაგრამ შეიძლება ჯი ლო ღაუახლოვდეთ
მათ, მსგავსად ზემოხსენებულთა ბეძენთა.

საჭინოა ესთქუათ ესეცა, რომ შინველი მოყა-
ლობა მწიქლისა მდგომარეობს მასში, დათა ღაძინა-
ლოს მკითხველთა შიონის სურვილი ვითხვისა, ხოლო
ესე უკანასკნელი თუხ ღროხედ უმჯგველად განაბნებს
გონების ბურუსს, ჭ მუის, ანუ შემდეგისათუხ მის-
ცემს მას შემთხვევს, ადაგზნოს თუხ შიონის ღანა-
შული ზოუხის ცუცხლი მსხვეჭილისა შესაწინველად
ამზოდონის დმი; დასაკვრველია ამ გვანთ მსაჯუ-
ლობა, ჩუქნის მხით კადნიერებითა ჭ თითქმის
საწყენიც ზევისსადმი, ნამეტნავად კავკასიის მთებთა
შუაგულიდაჲ, სადაცა მან, ესე იგი: ზეკსმან შინ
დასაყოფელად სხვათა, ამ გვანთ კადნიერებისათუხ,
ანუ თუ კმსთქუათადწინდელას სიტყუათ: «ზეცოუნის
ცუცხლის წაქცაღემისათუხ» ზატომან ჩუო თუთ
შრომეტუც, მაგრამ კრუგეშობთ მხოლოდ ამით, რომ
ჯენ უიძისოთაც კავკასიის მთებთა შიონის ვიყოფე-
ბით ჭ შეოწენთ, რომ საუკუნენი ზევისთა ჭ ზელუ-
ტონთა წანხდენ ჭემიძანიტებისა ცნობით-

იქნება ლო ბეჭნა კიდევც გაგვიცხოს თუ ვი-
თან გახედვს ხმის ამოდებაო ზემოხსენებულთა სა-
განხედ, ლოდვსაც ცხადთ უნდა იცოდენო ყველამ,
რომ ყოველი ზოუტი, ლოგონათაც საყვარელი
შუდი დმუწთთა ადუქტების ჩვეულებივს ხალხს ჭ
ამისაგამო უ. მოღაყებს ყოველთუხ შეეძლო დეე-
ბოლოვებინაო ზიჭველი საღაუბო ფურცელი თუც-
ნით ჭ დეეწუო მეოწენი მიყოფით თაჲისა დასახნ-

ჩემო, იქნება, რომ ევროპა იყოს! ანა ვლადიმირი, მაგნიტა ანის ნებას ვა ვითხოვთ. თქვენთან მატრი-
 ცული მთავრები! მთავრების, რომ უნდა
 სავანა, რომელიც გვინდა დაიწყების და მთავრებ-
 ღების თქვენს წესით, რომელიც იტყვიან: *Сис-
 тематически*,» თორემ თქვენ თუ იუაქმით,
 რომ უნდა მოიქცევა ვინმე წინააღმდეგად, მაშინ
 უნდა ვინა მოიხდეს დიდი უწყობა და უკმა-
 ნობა. განსაკუთრებით ესე თუ გინდათ მაგნიტითა:
 თქვენ ესეა უ. მთავრები! რომ მოინდომოთ სახ-
 ლის ამქნება, მოამზადოთ მასალა, ჩაატაროთ სადა-
 კელი და დაგლოთ და იგი მხარა, უცებ მიმართ
 ხელი მათხის დოკუმენტს, ანუ ანთსტრუქციის კითხვას,
 ამასაც ან მიხედვით სინდრული და შეუდგომო ხელში
 ჩახვილის თანამის ნებდენის სამედიცინო ხანაჯად,
 რომლისათვისაც იწყოთ კითხვა მუნ ჩახვილებულს
 წამებისა, რომელსაც წესდებდა *«Водолазны ко-
 лок. 18»* უხმობენ. ანა იუაქმით, უწყობა იქნება
 ესე თუ ანა... მაგნიტა დაგინებოთ ჯერ ხანობით
 თაგი ამ სავანს და მოვიგონოთ ის, რომ თქვენ,
 უ. მთავრები, ცოტათი ვადახედით თქვენს ვა-
 ლებულებს და ინებოთ ხმა მაგნიტა ქადაგება, რომ-
 ლითაც დაამტკიცოთ სადაუბო ფუნქციონალი და მისგან
 რომელიც ჯერ ანს იუაქმით სახეობადოთ ქანთუ-
 ლი უწყობადიც, რომელსაც წამოსთქვით: «საყვანე-
 ლო ჩემო მკითხველო, ესე იგი ქანთულო, თქვენ-
 ნის მეტი ხომ ანა ვინა მკითხულობს ჩვენ ენაზედ
 თხულებას, მაშასადამე ჩემის სადაუბოს ფუნქციონის

მკითხველი ანის ქანთუელი. უნდა გავიკადნიერდეთ
 ჩემო საუკუნელო მოლაყბევ, რე მოგახსენოთ, რომ
 ზემოხსენებული ცოცხალი მკვლელობით, დადგანაც სა-
 ლაყბო უჭრცელის რე საზოგადოდ ქანთუელის უჭრ-
 ნადას მკითხველნი ანაან ანა მხოლოდ ქანთუელნი,
 ანამედ სომეხნი, ოსნი რე სსხენი, რე ასე განსაზღვრეთ
 ფრანცუზიც მავალითურე: უ. ბნოსსუ.

ამისათვის ანა გმანთებდათ თქვენის უჭრცელის
 რე მის გამო საზოგადოდ ქანთუელის უჭრნადასც
 ამ გვანად დამტარება, რომესაც გრგათ მოგახსენ-
 ნებათ, რომ ქალა ყოველთს ქებით უნდა გათხარდეს,
 რომც მთავრითხმის მკვლელებნი ანდაზა, რე
 ვსეცა რომ, შანკელი რე წმინდა მოვალეობა მწე-
 ნდას ანის იგი, დათა სსხეთა ხადათა მიზამკით
 იქოს თს საძიობლო ენაზედ გამოცემული ანუ
 გამოცემადი უჭრნადაი, რე დასკვრველია რომ ამ
 გვანის დონის-მიეზითა, მასთანავე მოუწვევრელის
 შინძით რე მკვლადანეობით შესამლო ანის თს
 დროზედ გამოიუხიხლოს დადის ხნის თვალმისაგან
 ხადაზა რე მით ოდესმე აღსდგეს დაცემული მკვლად-
 ჯე ქანთუელი ლიტერატურა, მსგავსად სჯინქსისა
 ფრანცუზთაგან წინა შანთა თსთა.

დასასწულ ანა გსასწორკვეთილებით შატრცემუ-
 ლო მოლაყბევ, რომ ანა მიძეგრა ზემო აღწერი-
 ლისა საწყენად, გვალად მოგვცემთ შემთხვას,
 აღმოვიკითხოთ თქვენსა შემდგომსა სალაყბო
 ფრცულში განგმობა თატრისა, ანუ თქვენის

ლექსით ვუძისთქვანთ, თქუენის ბოშონისა, სანადა
 გოტიინათ, გოცინათ ზე დაჭეტიანსანთ, მანაგუნ-
 ველთა შუტუბოესის ნეკტანთ.

ი. ზვინიძე.

იბ-სა შანტს.
 რუნტ-სა. ნელსა.
 სიმი. ჯაჟ
 მსუთთ.

1955.



სხუა სხუა ანბავი.

— სექტემბრის 12. ზოგჯერ ზოგიერთს ქალაქს
მიადგება ხოლმე იმ გზაზე იშვიათი ანბავი, რომ-
ლისა ცა მოგონება ხშირობს ხალხში დამდენსამე
წლის შესდგომს. — სექტემბრის, დღე თონტეცისა,
ვერა გვგონია აღმოსოცოს საქანთველოში ვენა
რომელსა დრომ. დღე ესე იქნება სანსოგაძა ქან-
თველოთს, რომოც ცა იუაღაღან დღენა დაუკანუანნი
აქ მომდენ ჩქნთს, რომლისა ცა სხენება განდევნება
შულისა მუღამდე. თონტეცაწადი თითქმის მეტა იყო
მოთომენდავ მოველოდით ამ დღეების მოახლოებასა,
თითქმის თვითველს სათსა უსთვლიდით იმ დღადგან,
ნა დღადგანაც კანსმა სმა უმადესი სტუიანი მობ-
ძანებასა საქანთველოში. დასასრულს მოგვიახლოვდა
სასანანთლო ესე დრო: დადნა თუ მტანენა, მდი-
დადნა თუ დანანა, მადანნა თუ მდაბანნი, ყოველნი
უკთბამ, ყოველნი უკთბის სიამოვნებით მიეშურებოდნენ
დიდიდგან დაწუებულნი ვიდრე შუადღის ონსათამდინ
სოღადუხისაკენ, საიდგანაც აზიანებდნენ შემობძანებას
უმადესნა სტუიანნი: ნაკოლაოზ ნაკოლაოზისამე ზ
მინეილ ნაკოლაოზისამე. იმ დღეს ყოველს ბაზანში,
თვითველს ქუნიში ზ ყოველს სახლის წინ, საიყენაც
კი აზიანებდენ შემობძანებას დიდნი შთაგანნი, თუ
ხოჩქოდა. ყოველი შემდებნისამებრ განაშენესდა

თავის კუნჭულს; ყოველი ვაჭარი თავის შემდეგ
 საქმეზე გამოდგენდა თავის ფანჯარას, ყოველი გელო-
 სანა სახანჯლოთ გამოაწყობდა თავის გელას ნაწი-
 ჰობებსა, მის ნიშნად, რომ ყოველი თავიანთი ქონება,
 თუ საცოცხლე ეკუთვნის ჩუენის საყვარელას დაფის
 მუხის სახლს. ბახრები უვოდენ სხუა ზ სხუა ფერად,
 სხუა ზ სხუა ფერის ფანჯარა ჩამოკიდებულ იუკნენ
 ოთხვე მხარეს, სხუა ზ სხუა სურნელაინა ყვავილია
 გადმოეკიდათ ბანებიოთ, რომელსაცა ქვეშ უნდა
 გამოეკლათ უკვავისტოყისთა გვამთა ზ რომელსედაც
გადმომსხდანა იუკნენ უწოდებენ ხალხნი, საიდვა-
ნაც ქართულის, სადღესასწაულის მომთხრობით
გამოიმხროდენ სახანჯლოთ, გაანა მოუთმენლივ
ქანთველანი. მალადი ტრულისი სახოგადობა, უჭე-
 ტესად სამსახურში მყოფნი, სრულის ფიქრით, მოუ-
 ღოდენ სიონის სობოლოში, სადაცა ექსანხოსი
 თავისის სამდროთ გრებით, ჯვარი ველში, ატრეოვე
 უდრიდენ. მა მოახლოვდა მესამე საათი, მეტეხის
ცხის ხანბახანი გვამცნო, რომ ახლოს ბძანდე-
ბოდენ უმადლესნი სტუმარი ჩვეულებსაქმებ მუჟეთა,
მიჩვეულად ჩაბძანდენ სიონის სობოლოში, სადაცა
განდრეს მანკლასი მეფისა მათა მიჯლობათ
მობძანებათუ ზ სადაცა გულმხუთვალედ აღუკლუ-
ნდენ ღოცვასა უჩენაესა ანსსა. შეიფიქრეს მან-
კლასისა, მა შებანდენ ცხენედ. გამოსწავეს ურულის
ნამესტრის სასახლისაკენ: წინ მოუძლოდენ თავიან-
თის დროებით, ზუენის ზ ნადანის კრით ცფი-
ლისის უოვლის კვლობისა აქანნი, ხახილით: «უნი!»

ხოლო უკანით მოსდევდენ აუწაცხელები ცხენოსანნი
 ყოველის წოდებისანი. იქ იყო საშინელება! ცხენთა
 ფერხთაგან შედგენილას მტვერისაგან, თითქმის ძნე-
 ლადღა ჯანჩეკლით საყუარეფათა ველებშიუთას ძმათა;
 ხალხის ჩახლავსაგან, თითქმის ხმა აღარ ისმოდა.
 დიდთა თუ მცირეთა, მაღალთა თუ მდაბალთა, ყოვე-
 ლთა თქალა უჩქინდა უჩაღლესთა სტუმართა. წა
 მიბძინდენ უფლის ნ. მესტინიკის სახლას წინ, აქ
 რახვლათ ჯანი. უჩაღლესნი მთავარნი ჩამობძინდენ,
 ჩაუთქეს ჯანს, მიესაღებენ ზე შეშდგომს აბძინდენ
 საკუთნად მათთვის მომხადებულს სენაკში, მიასსკვე
 ნად. მხოლოა დღე ხალხი ირეკდა სახლას წინ სა-
 ცა ბძინდებოდენ უკვეკისტოქისნი გკამნი. წა ლაღაღა,
 იყო ჩინადღანი, თითქმის ტვიღლის ცუცხელი ვდებამ!
 ოთხეუთხ ისმოდა ხმა მუზიკისა, ოთხეუთხ ისმოდა
 ხმა სიშდენისა, სუტნისა. დაინისა ზე სადაინისა. ისე
 ირეკდა ხალხი შეკების წინ, უჩეცეს დ უფლის ნ-
 მესტინიკის სახლას წინა, რომ ძნელადღა იყო ვ. ცა-
 სათვს თავისეულად საარეულა. მეუზდე, თუ მერკე
 სათხე. წაბძინდენ მეუთას ძმანი ტეკრში, საღ. ცა
 წა შებძინდენ. ტეკრმა დაიწყო თითქმის ხანხანი,
 უნას ხახალათ. წა გათავდა წარმოდგენა, ტეკრისა
 გაღერეთთან დაუხეუს უფრება მუჩხუნეს, რომელა ცა
 შეშხადებულ იყო, მთაწმინდის მთაზედ. წა ვ. ცა გათავ-
 და, წაბძინდენ აბანოში წოქელი ცა დაღად მოქონათ.

— სექტემბრის 13. გუშინ, მეცხრე საათზე მათას
 მიშეკატორებითა უჩაღლესობათა, ირეკეს გაბძნება
 დიდუბის მანდოჩხე, ლაშქრის დასახედავათ. გზაზე

ნეშენცების გადონის შესავალით რომელზედაც უნდა
 გაეკლათ უმადლესთა მთავართა, იყო შეშინებულად
 ალათაჲთა კანება სხუა ზე სხუა მიშენიერების უკან-
 ლებისგან შეშინებულნი. აქ დახვდით ნეშენცების ნაც-
 ვალი, მუხით ზე მანდით. უმადლესთა ნეშენცთა სტრუ-
 ქანთა ინებს მადება მადლობით. და ცოცხა წინ მი-
 ზმანდენ, დახვდა მსგორო ნეშენცებისა, წყნად
 მგადლობდებოთ, რომელნიცა გადობდენ: „დროით
 დაიცვქ შეუქ!“ და დახედეს დიდუბის მანდობე
 ლაშქრსა. მაშინდენ საკულწაჲთა ბადის ხანახათ,
 ხოლო აქედენ მიზმანდენ, სადღოთის გასწავთ-
 ნაკს სასწავლებელნი. აქედან მიზმანდენ ცუდიანის
 დიმიზანთა რომელნიცა გასწავთს დიდის უწადდებოთ
 ყოველი ხადანი, სასწავლებლისა ვუთხრანთა. შეადდის
 შარველ სათხე. სამოქალაქო. თუ სამხედრო ნ წი-
 ლში მყოფნი ხანოვნენი, წარმოგვედ ეშქენ,
 მათა უმადლესობათა, უფლის ნებისგანის ხანდია.
 შესამე სათხე ინებს გასწავთა ზოგი უწის ალა-
 გებისა: უმადლესთა მთავარი ნიკოლოზ ნიკოლოზის
 ძე წამანდა ცხენით, მეტეხის ცხის გასწავთათა,
 სადაცა მოეგება დიდგელი მეტეხისა უწით ზე იაზ-
 მითი. აქედან წამანდა სოლოდაკის საკულწაჲთა
 ბადში. შეშინებულნი და დასწავთა ზოგი უწი კახან-
 ძე, მაშინდა ისევ ბინახე. -- შეადდის ექვსს სათხე,
 მათა ნეშენცების უმადლესობათა, აქედან
 სადილი, სადაცა მიწვეულ იყვნენ, მადლთა ხანის-
 სხედ მყოფნი ხანოვნენი. სადამოხე კვლად იყო
 ზინადდანი. ხოლო წყის ნახევანზე შეუძულ ინებს

წაბძანება უმადლესთა ღუშნთა სტრუძანთა ცუტკნი,
 მხოლოდ ღუშნად სამწუხაროდ აკათყოფილთა გამო,
 ანა ბძ ნებ და ამწაძოდ გენაში კნახი ნამესტინკი.

— სე ტუქმბის 14. ტუქინ საათის ათის ნახეკანზე,
 უბახსედ დახეკუს ჯაქსა, რომელსაცა განუცხადეს
 მადლობა, ერთგულუბასათჳს. შექდგომ სადგომშივე
 დაბჭუნებისა გამოკსაღმნენ და აკათყოფის კნახს
 ნამესტინკის, შეუადღისას, თოდმეტს საათზე, ინებეს
 თაყიანთის სკიტათ წაბძანება სიონის სობოლონი,
 სადაცა ჰოვებუა ანქიელი ჯვანით ზ იანბათი, შექ-
 დგომის მანკლას.სა, და ებთხოვნენ ხატებს, წაბ-
 ძანდენ ეკიპაქში ზ გასწიკეს უწადაზე. სადაცა მო-
 მხადებულა იყო ხანადილო ადაგა. უწადა მდებარე-
 ნობს ტუალიანთგან თმოდ ვენსზედ.

— სე ტუქმბის 15. შაუათს, სე ტუქმბის 15, შეუად-
 დას სუთ საათზედ, ინებეს მობძანეა შაგვიცტოესთა
 სტრუძანთა, უწადას ხანადილოზე, სადაცა დღემდელ
 იქნენ უწიციზნი კანკანი. უმადლესნი მთაკანი
 ჩამობდნენ, მათოჳს მომხადებულს კანკაში, საიდ-
 განაც მბძანდენ კანკის ეკელესიაში, რომლისგანაც
 გამოეგება მდურელი ჯუანით. შეუადღის ექუს საათ-
 ზე უმადლესთა სტრუძანთა: ნიკოლაოზ ნიკოლაოზის
 ძემან ზ მახიელ ნიკოლაოზის ძემ ინებეს საზოგადო
 სადილზე მბძანება. სადილს უკან იყო ტანდიობა ვიდრე
 თუთმეტ საათამდინ. იმ დამეს იყო ჩიანადღანი, ამასთა-
 ნაგე მოშხუნები. მეოკე დღეს, მოისმინეს წიწკა
 კანკის ეკელესიაში. წიწკას შექდგომს წაბძანდნენ
 ექუს ვენსზედ ბანაკითგან, ხანადილოთ, სადაცა იყო

დაცემულა კანკები ზ სდაცა მოშხადებული იყო
 საუხბე, საუხბის შემდგომს იწყეს ნადინობა. შუდ
 ათასამდე მონადიქენი მიეციკენ ნადინობა. მოკლეს
 ღწოში, დახოცაღ ზ შეპკობილ იყო კიდრე სა-
 მოც ჯგაანამდე. და დაბრუნენ ი'ეკეპანაზელ, კვა-
 ლად ექვს საათზე იყო სახოგადო სადალა. სადალას
 შექდგომს, თავიანთის სვიტათ უმაღლესთა სტრუქანთა
 ინესეს ბანაკის მიმოხილვა, ჩამჩადადის ჟამს. ამასთანა-
 ნაგე მიბბანდენ ცე'ტწი, რომელიცა მოემხადებანთ
 ტუეში, მოქვენიკთ ხეებს შუა. ათ საათზედ იყო ნი-
 ნებული შუქუნებია. დღეს, ოქმადუთს დღლით, იყო
 ადგილთბნივი ანბაგები სტრუქანთ წინ, — ჭიდაობა.
 რომელიცა იყენენ გამანჯგებულ, დაიჯიდლოგენ.
 შემდგომს კამდენიმე მონადიქენი გაცხაკნილ იყენენ
 სანადინობთ. ამას შემდგომს უმაღლესნი სტრუქანთა
 გამოესადმენენ და სახოგადოებს, ამასთანაგე და
 უბბანეს მადლობა ყოველთა იქ მყოფთა, ჩაბბანდენ
 სამგზავროს ეკიპაჟში ზ წაბბანდენ თავიანთის სვი-
 ტით მუხნაჯანისაკენ. —



ამ დასა მსწენენ ერთს გახეთში: «ამუნიკაშია გა-
 მოდის უნთი უუნანადი, რომლისათვისაც მუშაობენ
 კამდენიმე ათასნი კაცნი. ამ თანამშრომელთა შრომა
 იქნებოდა უნაყოფო. უკეთუ ან დახმანებოდათ სხუა ზ
 სხუა გვ'ნი ველოგენებითი მაშინა, რომელიცა თუთო-
 ვული თუთო საათში მბეჭდაგს სამოც ზ ათი ათასს
 დიდნობან ცანას ქადადდს, რომლის მიხეხითაც ნდებს
 მიმოუვლის ჭახნაკს ომბოცჯენ, ერთს მინუტში, ას

რომ უნთს შინუტში ჰბუჭდავს ოთხასს დიდობან
 ტნას თაბახს. ვნახოთ ახლა, თუ გითაძი სადგომი
 აქუს, ამ უწინადას წედაქციას, გინა ტრამდნაძიას:
 ამ უწინადასათვის ს. ხელი ანის ადგუბული საგანგუ-
 ბოთ. ესე სახელი, (მსჯობს რომ ვსთქვათ სასახლე)
 ანის ექუს ეტაჟიანი. სასახლესა ამას აქუს სიგამე
 თუკამეტი საჟენი, ხოლო საგანუ შუამეტი საჟენი.
 სულ დაბაღს ეტაჟის ოთახებში ანის, კანტონა
 უწინადასა. ქუჩის მხარეზე აქუს ხუთი მინას კაჭე-
 ბები, რომელითაგანც იანებთან გულის შომწეწნი
 გულის-მისაწეწად. წამდენიშედ ანთან დაყოფილ ოთა-
 ხები, უნთში მთვანში აწამოიყოს საქმეს კახსანი,
 მეორეში ბუღალტერი, სოლო დანაშენში მწეწლები.
 მწეწლებთაგანი, ზოგი მიიღებს სოლომე განცხადებას,
 ზოგნი აძლევენ მსხუის განცხადებაზე ზ სხ. უოგულ
 დღეს შემოსდით წამდენიშე ათასა განცხადება. მეორეს
 ეტაჟის ოთახებში ანის წედაქცია, ბაბლიოტეკა, სხუა
 ზ სხუა გვანი მაშინუა, რომლის საშვალობითაც
 აცრობებენ საჭიროებას, ზემო ეტაჟში ზ სხ. მასშია
 სხუადან თოთხმეტნი კაცნი: წედაკტონები, განმგებ-
 ლები ზ ხაზინადანი, რომელიცა აძლევენ უოგულთა
 ჯამაგინებს. ვისაცა სჭნს უწინადას მიღება, უჟული
 უნდა წანადგინოს შანკველადვე, უჟულით ანაკის
 მიუღებია უწინადა. წედაქციას უჭინავს, რომოცც
 ზემოთა ვსთქვ, სწულიად მეორე ეტაჟა. იმასშივე ანის
 გაბინეტი უშანკველესას წედაკტონისა. სხუა ზ სხუა
 ოთახებში იკრიფება სხუა ზ სხუა საგანების ანბავი.
 უოგულს ოთახში, უოგლის ნაწილისათვის თუთო გამგე-
 ბულია. უშანკველესი წედაკტონი ამ უწინადასა ანის:
 ჯემსა-გონდონბენეცა, რომელსაცა თანაშემწედ

ჰეგანან ოც ზეწთა გ'ცა, ესე ზანნი ჰეგეტს ნ.წალს
 ატნობებენ წყლაგეტონს ქალაქებს ანაგებს. ამის
 განდა ჰეგეს კვალად გქესა გ'ცა სხვათა მხ.გებე
 გასაგზანგამოსგზანად. ზაბლაგეტთა იქნა ვრ-
 ცელთა, რომ ჰგანაკს ექესა ოთახი. ასოების ამოსა-
 წუობი ოთახები ანის შეგქესე გ'ცაში, რომელადა
 სწულაად მანასა, ჰეგეტის სანთლასათჳს. ონი
 ოთახი ანის კორეკეტონის გასასწორებულად. ასოებსა
 ხმანობენ თორმეტა ათას ხუთასს ჟუთამდე, რომელ-
 ნიცა იცვლენიან ზეწუთაგდებთან რვა თვეში ერთხელ.
 ასოების ამომწეობნა ანთან ანნა. ჭაგეტონი ზე
 იმანთი თანამწეობნა ექესნი, ოთხნი კორეკეტონის
 გამწოვნებულნი. ჯამაგანს იღებენ მიდენს, რამდენს
 ასოსაც ამოაწეობენ გვრეში, მანასადამე ასოების
 ამომწეობნა ეცდებან რამდენად შეამღონ მადე
 ამოაწეონ. გვრეში იღებენ ოც ზეწუთის მანუთიდგან
 ვიდრე სპი თუმნამდე. გვრეში იწხება ონი მადღლიონი
 ზეწუთასი ათასი ასო. ისე ჩქარა იბეჭდება ასოები,
 რომ გ'ცა, თვალს ვეწ მოასწრობს! მუშაობა იწეო-
 ბა შვლის სათიდეგან დიდათ. თხუთლები გამოაქესთ
 ჭაგეტონებს რელაგციადგან, ზეწუთებენ ასოების
 ამომწეობთ. ვანგი სანახავი ანის მამინეა, რომელნიცა
 ანთან შვლამდე, თუ რვამდე. თუთო მამინა ჰეგეტდავს
 სწაგში, რომ ოცდ ზეწოთა ვსოქუო სამოც ზეწთი ათასს.
 მამინა რომ ადგეწეუნა შიწის წავიდლოდა ან, სხუთა
 რელაქციის მოსამსახურეთა, მანასადამე ეს დანქეს
 შეიღგომასათჳს. გასაგადა რელაქციასე ანის, ერთი
 მიღლიონი ზეწუთასი ათასი მანუთი. მანგლო იმ ქა-
 ლაქში, სადაცა გამოდის ეს ჟუნდალი, გადის სამოც
 ზეწთი ათასი წიგნი!... გვანებულა რეწენ ქანთველების
 ჟუნდალს?!